Annee 2 No.34 30 Noembrie 1950

C H E M A R E A
(L ' A P P E L)

CHIRILA CIUNTU
1803 GLADSTONE AVE.
WINDSOR, ONT., CANADA

Motto: Ce n'est point l'audace que vous avez a vaincre, mais l'hypocrisie.
Saint Just

PARAIT TOUS LES DIX JOURS

Sediu: 74, rue de la Glaciere, Paris 13.- Tel. GOB 04-57 Director: N. Stefanescu-Govora

C O N S T I T U T I A S I P A R T I D E L E

Romania Mare a luat fiinta.

de Pamfil S E I C A R U

Esirea din razboiu a Rusiei si pacea de la Brest-Litovsk au fost compensate prin intrarea in razboiu a Statelor Unite. Fortele Puterilor centrale erau istovite; sperantele puse in planurile amiralului von Tirpitz de a desarticula legatura dintre Occident si Statele Unite prin desvoltarea la maximum a razboiului sub-marin s'au dovedit irealizabile, Puterile aliate continuandu-si implacabila lupta de nimicire a fortelor germane. In septembrie 1918 apareau pe front la unitatile germane semne ingrijoratoare de indisciplina; foarte multi soldati refuzau sa intre in transee, ceace a determinat inaltul comandament sa examineze in graba o solutie de pace. La 29 septembrie generalii au cerut sa se trimita imediat oferta de pace. Cat de epuizate erau fortele germane reese din faptul ca Hindenburg a adresat o nota guvernului la 3 octombrie. O redam dupa cum a fost reprodusa de Ludendorf in "Mes souvenirs" (vol. 2 pag. 279): "Inaltul comandament insista asupra cererii imperioase din 29 septembrie pentru ca o nota continand propuneri de pace sa fie imediat adresata inamicilor nostri... Situatia devine in fiecare zi mai grea si poate sa forteze inaltul comandament sa ia penibile hotarari".

Situatia in Austro-Ungaria era si mai grava. Contele Burian trimisese la 14 septembrie o nota tuturor guvernelor beligerante prin care propunea organizarea unei conferinte de pace intr'o tara neutra. Presedintele Wilson a insarcinat Departamentul de Stat sa raspunda ca Statele Unite nu odata au facut cunoscut conditiile de pace pe baza carora s'ar putea incepe discutiile preliminare ale pacii. Clemenceau, intr'o cuvantare la Senat, a facut un teribil rechizitoriu Puterilor centrale afirmand ca sanctiunile menite sa insemne prabusirea agresiunii vor fi aplicate. La Londra Balfour, intr'un discurs, a calificat propunerea Austro-Ungariei ca o incercare de disociere a Puterilor aliate.

La 15 sept. frontul bulgar era rupt de trupele generalului Franchet d'Esperay. Sub impetuoasa inaintare a trupelor aliate, cu tot ajutorul dat de trupele germane si austro-ungare, la 25 sept. Bulgaria, fara sa mai consulte Berlinul si Viena, a cerut generalului Franchet d'Esperay armistitiul, iar regele Ferdinand abdica in favoarea fiului sau Boris. Intr'un avion a sosit de la Salonic la Iasi Victor Antonescu cu o scrisoare catre rege. Situatia politica primia semnalul unei schimbari radicale, regele primia, de fapt, mesajul Romaniei Mari.

La 4 octombrie 1918 Max de Bade, noul cancelar, a trimis presedintelui Wilson cererea de armistitiu. La 5 oct. Austro-Ungaria s'a raliat cererii de armistitiu formulata de Germania, dar presedintele Wilson a refuzat sa examineze propunerea Vienii deoarece aliatii recunoscusera de mult Cehoslovacia ca Stat independent si aprobasera cererile nationalistilor Jugoslavi. Era in acest raspuns data sentinta; imperiul habsburgic virtualmente era desmembrat ca o consecinta a dinamicei principiului de auto-determinare proclamat in cele 14 puncte ale presedintelui Wilson.

Era logic ca guvernul Al. Marghiloman sa fie inlocuit; fusese impus de situatia militara a Puterilor centrale dominatoare in spatiul de Est in urma pacii dela Brest-Litovsk si era firesc ca, odata prabusite, sa nu mai aiba nici o ratiune un guvern impus regelui de imprejurari-

le din martie 1918.Noul guvern,prezidat de generalul Coanda era in buna parte alcatuit din generali.Ionel I.C.Bratianu avea totdeauna in rezerva o echipa de generali cari trebuiau sa faca o vremelnica figuratie intr'un guvern de tranzitie,el asteptand momentul in care trebuia sa intre in scena.Noului guvern,conform mesajului adus de Victor Antonescu de la Salonic,ii revenia misiunea sa faca mobilizarea si sa reinceapa lupta intrerupta in noembrie 1917 odata cu semnarea armistitiului de la Focsani.Constient de starea de spirit a opiniei publice,manifest ostila partidului liberal,Ionel Bratianu a apreciat ca este mai bine sa fie alcatuit guvernul in buna parte cu generali cari sa prezideze mobilizarea.Era in acest gest al lui Ionel Bratianu si dorinta de a nu se interpreta o revenire la guvern,cum ar fi fost logic,ca afirmarea unei vointi de a transforma victoria intr'un capital politic al partidului liberal.

Aceasta precipitare a evenimentelor nu a surprins opinia publica deoarece se astepta la prabusirea Germaniei.Ceace este caracteristic este faptul ca la Iasi,ca si in toata Moldova, nu au existat manifestatii,acea explozie de entusiasm in fata unui eveniment indelunga vreme dorit,asteptat cu febra nerabdarii.Pe toti refugiatii ii preocupa intoarcerea acasa si aceasta preocupare acapara pe fiecare.Spectacolul pe care il oferea Moldova in a doua jumatate a lunii octombrie amintea imagina unei gari intesate de lume care,insfarsit,vede sosind un tren intarziat si toti calatorii grabiti se imbrancesc sa gaseasca un loc comod.In Moldova erau ingramaditi aproape un milion de refugiati.Ministerele,diversele servicii isi organizau trenuri,lumea se grabea sa-si asigure locuri,facea preparatii de merinde,stiind ca drumul de la Iasi la Bucuresti va necesita mai mult de o saptamana.Ori,toate aceste preocupari consumau capacitatea de entusiasm pe care ar fi trebuit sa-l provoace realizarea visului pentru a carui infaptuire murisera atatea sute de mii de tineri si tara fusese pustiita.Mobilizarea s'a facut repede si planurile biroului de operatii ale marelui Cartier general,condus de generalul Presa,si avand ca prim colaborator pe capitanul Ion Antonescu-maresalul de mai tarziu-au inceput sa fie imediat puse in executie.

Admirabilul popor roman,cu un asa de puternic simt al datoriei,gata de a se devota unei mari cauze,gasia in el forte pentru a relua lupta.La regimente se imbulzeau ofiterii de rezerva si soldatii cari ramasesera in Moldova,iar cei cari nu erau mobilizati incercau o mare durere.Ce contrast facea acea executare a mobilizarii intr'un timp record,acel calm,acea seriozitate a armatei cu agitatia,cu preocuparile usuratice ale refugiatilor din protipendada pentru care razboiul fusese doar o simpla schimbare de domiciliu si o reducere de confort.Romania Mare traise ideal in cei cari facusera razboiul,in cei cari traisera in mizeria transeelor si mancasera ciorba de mazare cu gargarite,traind suferintele fara nume,ei si familiile lor.In acel sfarsit de octombrie 1918 totul lua sfarsit;mai era doar nevoie de o voinica opintire si tara urma sa fie asa cum o intrezarisera Balcescu si Eminescu:de la Nistru pana la Tisa.

Se incepe pentru Romania o noua faza a razboiului pentru unitatea nationala,faza care va dura pana la 4 august 1919,cand trupele noastre au intrat in Budapesta.lichidand republica bolsevica a lui Bela Kuhn si indirect stopa miscarea Spartacus a comunistilor germani.

La 9 noembrie 1918 a avut loc prima masa a cavalerilor ordinului Mihai Viteazul.Intr'o sala a liceului militar,la niste mese de popota,erau numai vreo 60 de ofiteri.Se inaugura o traditie.Regele Ferdinand,emotionat,timid,punea ofiterilor intrebari,interesandu-se de luptele la care luasera parte.Regina Maria,stralucind de bucuria interioara,parea ca gandurile ii plutesc peste realitatile imediate,impartasindu-se din triumful cauzei pe care o sustinuse cu atata hotarare.Nici odata n'am mai regasit atmosfera camaradereasca,acea comunicativitate sufleteasca pe care am simtit-o la acea masa saraca la care statuia ceva din viata de apriga stramtorare a frontului.

Intrarea in capitala a regelui si a reginei a provocat un delir de entuziasm.In fata Palatului regal s'a intins o hora;parea ca sufletul romanesc se legana ametit intre vis si realitate.

Natia creiase Romania mare,politicianismul avea sa o prabuseasca.

Ce s'a intamplat in Bucovina si in Transilvania?

La Cernauti,Adunarea nationala s'a tinut in palatul Mitropoliei sub presedentia Mitropolitului Vladimir de Repta.Animatorul unirii,personalitatea politica dominanta,era Iancu Flondor. De straveche nobletа romaneasca,hrisoavele familiei Flondor rezuma istoria Moldovei,de o nobila si rara mandrie,caracter integru,Iancu Flondor a inceput inca din 1890 agitatia nationala in Bucovina pe care perfidia politica a Vienii o desfigura din punct de vedere etnic.Cartea lui Ion Nistor "Rutenizarea Bucovinei" analizeaza cu o bogata documentare,opera de sustinere a penetratiei rutene(adica ucrainene) in dauna elementului autohton romanesc,opera politicii austriace.In timp ce limba romaneasca era interzisa in scoli,limba ucraineana a fost decreta-

ta limba oficiala alaturi de cea germana.Pe la 1890 eram departe de vremurile lui Aron Pumnul care nu mai erau nici cel putin o amintire;patura intelectuala romaneasca incepuse sa se identifice cu spiritul,cu idealurile Austriei.In 1908,cand N.Iorga s'adus la Suceava pentru cercetari de documente,a fost expulzat:cel care-i inmana ordinul de expulzare era un prefect roman Erast Tarangul.In Parlamentul de la Viena a protestat deputatul socialist roman G.Grigorovici, ceilalti doi deputati romani Isopescul-Grecu si Sarba nu s'au raliat protestului.Un mimetism social politic ii facea pe intelectualii romani sa se identifice cu nazuintele monarhiei habsburgice.Intr'o atmosfera de renuntare nationala si-a inceput actiunea Iancu Flondor atunci cand a scos ziarul Patria,avand pe G.Bogdan Duica ca redactor.Ziarul nu ar fi fost suspendat de autoritatile austriace daca Iancu Flondor nu ar fi tinut sa apara intotdeauna pagina intaia incadrata in tricolor.Viena era gata sa accepte orice agitatie politica,dar avea o accentuata teama de orice actiune iridenta si,fireste,continutul ziarului Patria avea un ostentativ caracter iredentist.

Cand ziarul Patriaa fost suspendat,Iancu Flondor a facut sa apara "Bucovina",iar "Patria" continua sa apara clandestin.

Datorita actiunii lui Flondor,nouile generatii au inceput sa aiba alt orizont politic,sa priveasca monarhia ca un cadru vremelnic si sa nu mai considere ideia romaneasca ca fiind sortita sa ramana ca si ruinile cetatii Suceava,doar o melancolica marturie a trecutului,marturie treptat invaluita in uitare.Cand in 1904 a venit la universitatea din Cernauti tanarul profesor Sextil Puscariu,a gasit o atmosfera pregatita de Iancu Flondor pentru o intensa activitate cultural-romaneasca.

Om de sigura energie,capabil de o mare incordare de vointa pusa in serviciul unei idei,curajos,de o exceptionala loialitate,Iancu Flondor a fost realizatorul unirii Bucovinei.Un covarsitor prestigiu personal,fara sa se reazime pe o organizatie de partid,inspira incredere si autoritate nu numai Romanilor,dar intr'o egala masura,si minoritatilor.Lipsit de acea supleta necesara politicii,om de precise convingeri,de o eleganta sinceritate si aspra corectitudine in viata publica,avand un dispret suveran pentru minciuna,era fatal ca Iancu Flondor sa fie un eliminat al vietii politice in Romania Mare.

Era necesar sa se realizeze un bloc romanesc bucovinean,a carei unitate de vointa ar fi antrenat si raliat minoritatile.Imediat ce a luat cunostinta de nota lui Burian din 14 sept. si a cunoscut raspunsul presedintelui Wilson,a inteles ca clipa indelung asteptata se apropie, si Iancu Flondor a inceput sa actioneze.

In Bucovina,spre deosebire de uritatea politica romaneasca asa cum exista in Transilvania,erau mai multe partide romanesti si toate invrajbite.Conducatorii acestor partide erau separati prin violenta polemicilor pe care le avusesera in Dieta Bucovinei,de aceea trebuiau sa faca sforatari pentru a-si da mana,uitand trecutul,si sa regaseasca o comunitate de simtire romaneasca.In afara de aceste elemente active ale vietii politice,mai erau Romani asa de identificati cu ideia austriaca incat priveau,daca nu cu ostilitate,in orice caz cu o totala indiferenta orice actiune in favoarea unirii.Cu o cuceritoare putere de convingere Iancu Flondor a isbutit sa amuteasca invrajbirile trecutului,sa stranga la olalta chiar elementele pasive,insufletindu-le entusiasm,redesteptand in toti comandamentele ideiei nationale.

In mai 1919,cand am luat conducerea ziarului "Bucovina" al lui Flondor,erau inca proaspete amintirile in legatura cu Adunarea Nationala.In randurile Romanilor se ivise o dizidenta: Aurel Onciul.Profesor de Drept public la Universitatea din Cernauti,complect austricizat,Aurel Onciul sustinea dreptul Ucrainenilor asupra Cernaubului si a partii de Est a Bucovinei,opunandu-se punctului de vedere istoric.Nu am putut sa-mi explic niciodata aceasta atitudine care nu avea nici cel putin scuza unui oportunism politic.Era absurd sa sustie punctul de vedere ukrainean,atunci cand Ucraina era un spatiu geografic pe care se desfasurau luptele intre Petliura si bolsevici,intre Polonezi si Petliura,intre Bolsevici si Polonezi;un chaos politic. Iancu Flondor a invocat unitatea de totdeauna a Bucovinei care a fost samburele de viata si vointa care a creiat Moldova si toate traditiile istoriei care s'au desfasurat intre Carpati si Nistru;orice mutilare a acestui cuprins moldovenesc insemna o renegare nationala.Flondor i-a amintit traditiile istorice de care este legat numele familiei Onciu,cautand sa dee argumentelor atata putere incat sa sguduie constiinta unui renegat.Ochii tuturor erau plini de lacrimi numai Aurel Onciul ramanea neinduplecat,sustinand mai departe erezia.

Epuizand toate argumentele,sub acea impulsie a ideiei careia ii consacrase intreaga lui viata,mandrul Iancu Flondor a ingenunchiat literalmente,in fata lui Aurel Onciul,imporandu-l sa renunte la o atitudine anti-nationala,sa nu pateze unanimitatea hotararii Adunarii.Nu a reusit sa-l clinteasca.Pentru a intelege valoarea gestului lui Iancu Flondor,trebuie stiut ca Aurel Onciul era cel mai neinduplecat vrajmas al lui Flondor pe care il insultase in Dieta Bucovinei.In acel moment de covarsitoare emotie,contrastul dintre pasiunea cu care sustinea Ian-

cu Flondor ideea blocului romanesc si ticaloasa atitudine a lui Aurel Onciul,a provocat o unanima revolta si Dori Popovici l-a palmuit pe renegat,alungandu-l din Adunarea Nationala;gestul venea ca o sanctiune spontana aplicata unui nemernic renegat.Scena mi-a fost povestita de Lica Grigorcea,fostul ministru la Vatican si confirmata de Florea Lupu(cumnatul lui Onciul),de Eudoxie Hurmuzachi ca si de Dori Popovici.

Dar cu alungarea schismaticului nu se solutiona problema unirii.Bandele ukrainene terorizau Cernautiul si amenintau sa navaleasca in Palatul Mitropoliei in care se tinea Adunarea Nationala;in fata acestei situatii s'a trimis o telegrama guvernului roman prin care se cerea ajutor militar:Al.Marghiloman a trimis o divizie.Sub amenintarea bandelor ukrainene,intr'o atmosfera de teroare,Iancu Flondor si-a continuat activitatea,obtinand decizia minoritatii germane,apoi a Evreilor si Polonezilor de raliere la punctul romanesc.Prestigiul lui facea sa cedeze resistentele,sa decida pe ezitanti,sa inlature obiectiile,creiand o unitate de vointa.In randurile muncitorilor socialistul Gh.Grigorovici desfasura o intensa activitate,avand de luptat cu impotrivirea agitatorului socialist Dr.Pistiner.Succesul lui Iancu Flondor a fost deplin cand a reusit sa obtina si ralierea reprezentantilor minoritatii ukrainene care si-au dat seama de absurdul tezei sustinute cu atata indarjire de Aurel Onciul.

In 1920 acest nefericit circula prin Bucuresti ca o epava;publicase o foarte interesanta lucrare asupra descentralizarii administrative a Romaniei Mari;este unul din cele mai serioase studii publicat in romaneste asupra descentralizarii.C.Argetoianu,pe atunci ministru de interne,era entusiasmat de proiectul lui Onciul,dar niciodata ideea descentralizarii nu a fost acceptata de partide,desi toate o aveau in program,dar odata ajunse la guvern gaseau ca interesele partidului erau mai bine servite de o excesiva centralizare.

Unirea Bucovinei s'a facut in ziua de 28 oct.O delegatie in frunte cu Iancu Flondor s'a prezentat regelui Ferdinand la Iasi pentru a-i inmana actul unirii.

In Transilvania regisorul unirii a fost Iuliu Maniu.In vechiul regat,dintre fruntasii politici de dincolo de Carpati,erau mai cunoscuti Al.Vaida Voevod,Vasile Goldis,Aurel Vlad,Serban de Voila,preotul Lucaci si Octavian Goga;Iuliu Maniu era cunoscut numai in cercul restrans al oamenilor politici cari dadeau o deosebita atentie actiunii nationale a Romanilor din Monarchie.In 1915 Octavian Goga a publicat un articol intitulat "A plecat si Iuliu Maniu";acesta fusese trimis pe front ca locotenent de artilerie.Articolul era scris cu maestrie,de o continuta emotie,prezentand vechiului regat figura centrala a politicei ardelene.Prin acest articol vechiul regat lua cunostinta de existenta omului politic destinat sa joace un rol preponderant in istoria politica a Romaniei Mari.

In septembrie 1918 Iuliu Maniu se gasea la Viena intr'unul din nenumaratele birouri ale ministerului de razboi austro-ungar;nota din 14 sept.a contelui Burian in care facea propunerea unei conferinte de pace a fost pentru Iuliu Maniu semnalul inceperii actiunii pregatitoare a ruperii din comunitatea habsburgica.Fusese doi ani pe frontul de pe Isonzo,cunostea starea de spirit a trupelor si isi dadea perfect de bine seama ca propunerea lui Burian era datorita totalei epuizari a armatei austro-ungare,latentei descompuneri a puterilor de resistenta ale imperiului.Cu o tenace energie,Iuliu Maniu a inceput sa organizeze Adunarea Nationala.Tinea consfatuiri cu Al.Vaida Voevod si Ciceo Pop;iar cu Gheorghe Pop din Basesti,presedintele partidului national-roman,tinea legatura prin stafetele care circulau intre Viena si Transilvania.Dadea instructii,destepta sperante,zguduia constiintele adormite.Intr'un birou obscur din ministerul de razboi al Austro-Ungariei s'a pregatit cu minutiozitate de catre Iuliu Maniu Adunarea nationala de la Alba Iulia.

Nimeni nu ar fi putut banui opera la care se dedica ofiterul constiincios,de aparente asa de potolite,disciplinat,care nu rostea niciodata cea mai anemica opinie.Ne putem imagina starea de spirit din ministerul de razboiu austriac dupa capitularea Bulgariei si inaintarea vertiginoasa a generalului Franchet d'Esperay:in zapaceala care domnea,rabufneau sentimentele,ideile indelunga vreme inabusite,de sub uniformele austriace apareau apartenentele la diferitele nationalitati care compuneau mozaicul imperiului habsburgic;si in aceasta desordine,in acest tumult de opinii violent exprimate,Iuliu Maniu pastra acelas aer de spectator nedumerit la agitatia celorlalti,ca si cand el era unicul care mai credea in supravietuirea monarhiei pe care presedintele Wilson ,Clemenceau si Loyd George o condamnasera.Aceasta capacitate extraordinara de disimulare,de dominare a sentimentelor in asa masura incat nici un muschiu al fetei sa nu tresara sub pasiunea sbuciumului interior,masca impasibila pe care Iuliu Maniu a stiut totdeauna s'o poarte,l-a ferit de riscul unei masuri de ordin politienesc pe care autoritatile austriace,disperate,le-ar fi putut lua contra lui.A conspirat in liniste,pana in ziua de 10 oct.cand a iesit fatis ca exponent politic al Romanilor.Austro-Ungaria era decedata.Viena se interesa prea putin de Transilvania,era o problema care privea direct Budapesta.

Precipitarea fulgeratoare a evenimentelor determinase o dezorientare dramatica la Buda-

pesta.Elementele sincer liberale care prevazusera desastrul si combatusera politica de opresiune a minoritatilor ca si structura feudala a Ungariei,impingeau spre o serie de reforme menite-isi inchipuiau ei-sa opreasca procesul de descompunere al Ungariei "milenare".Orice trecere brusca de la o stare de spirit ,de la o viziune politica la alta diametral opusa produce, odata cu ruptura de echilibru interior o alunecare vertiginoasa spre extreme.Politic,structura Ungariei era prea rigida pentru a avea supleta necesara de a se adapta unei situatii prerevolutionare;clasa conducatoare anchilozata intr'o conceptie feudala se opunea cu indarjire chiar celei mai timide reforme.Era deci fatal ca starea de spirit sa fie prinsa in vartejul pasiunilor revolutionare pe care avea sa le exploateze cu atata indrazneala modestul gazetar de la Cluj,Bella Kuhn.

Elementele liberale erau grupate in jurul societatii ungare de sociologie intemeiata in 1900 de August Pulszky,unul dintre sincerii luptatori ai liberalismului.Societatea ungara de sociologie era caracterizata printr'un deosebit interes pe care il avea pentru Dreptul public si reformele sociale;era mai mult o asociatie a democratilor decat o asociatie stiintifica in sensul strict al cuvantului.Una dintre figurile cele mai reprezentative ale acestei asociatii era Sandor Giesswein."Istoria contempla curgerea lucrurilor,sociologia le realizeaza";aceasta definitie pe care Giesswein o dadea sociologiei defineste spiritul activ politic al Societatii Ungare de sociologie.In 1920,cand reactiunea feudala a preluat puterea,tot grupul de intelectuali cari animau ideile reformist-democrate prin societatea ungara de sociologie,au trebuit sa se expatrieze.Sandor Giesswein,Rusztam,Vamberg,Lajos Pikler,Oscar Jaszi, toti au pornit in pribegie si nu s'au mai putut intoarce in tara lor niciodata.

Era firesc ca incercarea de a salva unitatea Ungariei cu pretul reformelor celor mai radical-democrate sa porneasca din randurile acestui grup.Cel insarcinat sa intre in contact cu Iuliu Maniu pentru a gasi formula tranzactionala,a fost Oscar Jaszi.Era cel mai indicat deoarece publicase o lucrare asupra nationalitatilor din cuprinsul Austro-Ungariei,in care,cu un curaj remarcabil,infruntand cele mai inradacinate prejudecati intretinute printr'o metodica falsificare a istoriei,Oscar Jaszi lua apararea nationalitatilor,prevazand catastrofa finala pe care virtual o cuprindea politica de opresiune.Cartea lui Jaszi a provocat cele mai violente polemici,autorul fiind acuzat de tradare iar politica de ameliorare a conditiilor social-politice ale minoritatilor pe care o preconiza el a fost socotita ca daunatoare unitatii ungariei "milenare".Tratativele dintre Oscar Jaszi si Iuliu Maniu au avut loc la Arad intr'un salon al hotelului "Crucea Alba".Nu se putea gasi la olalta doua temperamente mai contrarii,doua formatii spirituale mai opuse.Oscar Jaszi pasionat,dand convingerilor o vehementa elocventa,sprijinindu-si argumentarea pe o vasta cultura,gata de a gasi analogii in istorie, de a desprinde din haosul provocat de razboiu liniile de directie ale evolutiei societatii, era o rara figura de om politic dublat de un om de stiinta.Iuliu Maniu stapanit,neexteriorizandu-se decat printr'un zambet de politeta,aproband continuu,incurajand torentul de ideatie al partenerului,caruia nu-i putea aduce nici macar o cultura remarcabila(Iuliu Maniu nu era un lector asiduu,informatiile lui erau limitate la ceace acumulase in anii de studiu la Universitate,in biblioteca lui de la Badacini nici o carte nu mai era noua.Cele mai recente erau din 1900),lasa impresia amagitoare ca este cucerit de Oscar Jaszi.Totdeauna Iuliu Maniu a dat aparenta ca cedeaza,politeta lui excesiva,rabdarea cu care putea sa asculte nemiscat ore intregi,avand aerul ca afla un interes deosebit in ceace se spunea,a inselat pe toata lumea."Sa auzim" rostea Iuliu Maniu,incurajand pe oricine ca sa-i vorbeasca,el ferindu-se sa spuna ceva sau,rostind o serie de fraze amabile,impaciuitoare care,de fapt,nu spuneau nimic.

In nici una din tratativele pe care le-a dus Iuliu Maniu nu si-a modificat ideea initiala;incepea tratativele dar solutia si-o avea deja fixata,negocierile nu erau decat o forma de politeta pentru a nu jigni sentimentele,opiniile,vanitatea partenerului:arta lui consta in a-si ostenii adversarul,a-i epuiza argumentele,a desorienta prin interesul sustinut cu care il asculta si prin absenta oricarei obiectii.Pozitia luata de Iuliu Maniu nu putea fi identificata decat la sfarsit cand isi rostea punctul de vedere cu o asemenea abilitate incat partenerul ramanea cu impresia ca a obtinut totusi ceva.

Trei zile au durat tratativele de la Arad.Oscar Jaszi a propus o federalizare a Ungariei dupa tipul Elvetiei,limba fiecarei nationalitati fiind socotita ca limba oficiala.Iuliu Maniu s'a multumit sa spuna ca este foarte interesant,ceace a indemnta pe Jaszi sa faca o ampla expunere a ideiei de federalizare si a realizarilor ei in cursul istoriei.O avalansa de date, o febrila acumulare de referinte raportate la realitati etnice creiate de istorie pe un spatiu geografic si,ca un vizionar,Oscar Jaszi expunea in detaliu planul unei structuri federale a Ungariei.Iuliu Maniu asculta acest monolog fara sa-l intrerupa asteptand ca Oscar Jaszi sa dee semne de oboseala.Dupa trei zile,cand acesta,cu puterile ostenite,l-a intrebat:sunteti de acord dle Iuliu Maniu? a primit acest raspuns:"In cadrul Ungariei niciodata;poporul roman

va aplica principiul auto-determinarii asa cum a fost formulat de presedintele Wilson".

Ideia unei Ungarii federale era ingropata.Transilvania,Maramuresul,Crisana,Banatul fremătau de nestapanita dorinta a unirii si asa cum apele se pravalesc atunci cand scocul zagazului se ridica,taranii incadrati de preoti si de intelectuali se strangeau la Alba Iulia spre a participa la Adunarea Nationala chemata sa decida de soarta poporului roman.Intr'o camera a hotelului Dacia erau stransi fruntasii partidului national:Iuliu Maniu,Alexandru Vaida Voevod,Stefan Ciceo Pop,Vasile Goldis,Aurel Vlad,Octavian Goga,Lepadatu,Eugen Goga,Octavian Tazlaoanu care isbutisera sa ajunga la Alba Iulia dupa multe peripetii.

Toti erau de acord asupra proclamarii Unirii cu Patria,dar se manifestau doua tendinti,una-sustinuta de Octavian Goga-a unirii neconditionate si cealalta-sustinuta tacit de Iuliu Maniu,dar pe fata de Vasile Goldis-a unirii conditionate,un fel de autonomie administrativa complecta,unirea avand aproape caracterul dualismului austro-ungar.Obicinuit tacticei pe care o folosea intotdeauna,Iuliu Maniu a prelungit discutiile,stimuland rand pe rand toti adversarii lui Goga,desteptand vechile pasiuni care fusesera intretinute prin cele doua ziare romanesti "Tribuna" si "Romanul".Octavian Goga era l'enfant terrible al partidului national-roman.In 1906-avea abia 26 de ani-fusese premiat,in urma unui elogios raport al lui Titu Maiorescu,cu marele premiu al Academiei Romane;gazetar cu exceptional talent de polemist in presa ardeleana nu avea egal decat in Ilarie Chendi de care il lega o stransa prietenie,Octavian Goga tulburase apele molcome ale partidului national roman printr'un spirit de fronda tinereasca.

In 1912,cand a isbucnit razboiul balcanic,el a intrezarit consecintele indepartate si a presimtit marele proces istoric de transformare a Europei,iar pasivitatea conducerii partidului national i se parea o renuntare la idealul care trebuia sa anime lupta poporului roman. Articolul "Magarii de pe Vezuviu" care a deslantuit furia indelung comprimata a conducatorilor partidului a creiat o criza in unitatea politica a Romanilor din Monarchie.Utilizand imaginea unor magari care pasteau linistiti pe coastele Vezuviului,indiferenti la fumegarea craterului care indica ca in adancimi clocoteau viitoarele iruptii,poetul facea o aluzie ,destul de transparenta,la conducatorii partidului national.Articolul era scris cu mult mestesug,o admirabila pagina de pamflet si,evident,efectul a depasit asteptarile lui Goga.Prin "Romanul" i-a raspuns Al.Vaida Voevod cu o violenta exceptionala.Rafuiala s'a urmat fara menejamente. Nu a lipsit nici acuzatia nesabuita ca Octavian Goga primia bani de la ministerul de interne ungar.Aceasta polemica dintre "Tribuna" si "Romanul" ingrijora pe oamenii politici din vechiul regat care vedeau amenintata unitatea politica a Romanilor de dincolo de Carpati.

Constantin Stere a fost arbitrul si impaciuitorul care a obtinut fuzionarea celor doua ziare."Romanul" a continuat sa apara cu o noua redactie sub directia lui Vasile Goldis.Cum cele doua ziare apareau cu fonduri trimise de la Bucuresti,discreta amenintare ca pana la impacare nu se vor mai trimite subventii a elesticizat rezistentele.Este adevarat ca C.Stere a stiut sa menajeze susceptibilitatile si sa realizeze refacerea unitatii partidului national roman.Dar polemica care a durat cateva luni ,inveninase spiritele intr'o masura greu de banuit.O dovada a persistentei acestei invrajbiri o avem in faptul ca in 1938,desi s'au facut o seama de demersuri pentru a realiza o fuzionare a grupului Vaida Voevod cu Octavian Goga,totul a fost zadarnic.

Cand Octavian Goga a sustinut unirea fara conditii,Iuliu Maniu era sigur ca Al.Vaida Voevod il va combate cu inversunare,nu atat pentru teza pe care o apara,cat ca era Octavian Goga cel care o sustinea.

Parerile erau impartite,dar majoritatea inclina spre unirea cu conditii,teza Maniu.In timp ce se prelungiau discutiile in camera no.6 a hotelului Dacia,afara multimea inflacarata de discursurile voluntarilor ardeleni cerea sa se proclame imediat unirea.

Cum se explica atitudinea lui Maniu,reticentele pe care le avea si care pareau in contrazicere cu linia politicii nationale sustinuta cu atata chibzuita energie?Iuliu Maniu nu cunostea vechiul regat.Inainte de unire ma indoiesc daca a fost de trei ori la Bucuresti,ori fara sa-si dee seama,fortat de imprejurari sa traiasca in atmosfera Budapestei,isi insusise ceva din criticile care se etalau in presa budapestana fata de vechiul regat.Abia in 1923,dupa fuziunea partidului national roman cu partidul conservator de sub sefia lui Misu Cantacuzino, Iuliu Maniu a vizitat aproape toate orasele din vechiul regat,descoperind cu uimire acea elita intelectuala romaneasca a carei existenta o ignora.Dar nu mai putin reticentele au subsistat alimentand acea ostilitate care s'a exteriorizat sub forma anti-regatenista.Fenomenul il vom studia.

Eugen Goga a iesit din sala in care se continuau interminabilele controverse in jurul celor doua teze,unirea cu conditii sau fara,si a denuntat ofiterilor fosti voluntari ce se trateaza.Tensiunea era la maximum.Taranii,mai ales,erau cei mai impacienti,cerand cu vehemenţa

proclamarea imediata a unirii.Atunci un grup de ofiteri inarmati au intrat in faimoasa camera no.6 cerand imediata terminare a targuielilor si supunerea la ceace a decis natia:unirea fara conditii pentru a nu lasa poarta deschisa viitoarelor manevre ale Ungurilor care nu vor sta cu mainile incrucisate si vor intriga,incuraja ambitii pentru a zadarnici unitatea politica a Romaniei.Tonul hotarat a pus capat controverselor si s'a redactat motiunea in sensul dorit de Adunarea Nationala.

Cedand in principiu,Iuliu Maniu si-a rezervat aplicarea,alcatuind Consiliul dirigent,formula provizorie impusa de faza de trecere spre o administratie unitara a tarii.Ideia in sine era buna,aplicarea insa a dat prilej sa se verifice insuficienta pregatire de conducere a elementelor de care dispunea partidul national,ca si unele tendinti de rapida procopsire,reprezentanti tipici fiind Bontescu si Boila.

Cu un tact desavarsit,Iuliu Maniu a stiut sa ralieze minoritatea germana care a votat unirea fara conditii,iar in Consiliul dirigent a introdus pe Jumanca si Flueras ca reprezentanti ai partidului socialist roman.In ziua de 1 decembrie 1918 Unirea era aclamata de Adunarea poporului roman.Pe ziua de 4 decembrie se prezenta la Bucuresti o delegatie compusa din Mitropolitul Sibiului Miron Cristea,Episcopul Hossu,Vasile Goldis si Al.Vaida Voevod spre a inmana regelui actul Unirii.

Romania Mare lua fiinta.

Palma-Mallorca 18 noembrie 1950 Pamfil S E I C A R U

S t i r i , f a p t e , c o m e n t a r i i

* Primim spre publicare:

Domnule Director,

Cum in numarul ziarului dvs din 20 nov.1950 s'au strecurat la rubrica "Tribuna Libera" doua erori,va rog sa aveti extrema amabilitate de a le corecta publicand aceasta noua scrisoare:

1) In loc de Maria Bunescu,a se citi Maria Braescu.

2) Scriind despre dl Gherghel,expresiunea de "Marinar avortat" nu este a mea si nici nu corespunde stilului meu.Ea a tasnit probabil din avantul tineresc al "tipistului".

Multumindu-va pentru ospitalitatea ziarului dvs,va rog sa primiti salutarile mele.

ss Leon Negruzzi

* S'au primit la redactie:

-La Nation Roumaine;Era Noua;Informations-brief;Le syndicaliste exile;bulletin europeen-Roma;Scrisori din Spania-Madrid-cu un interesant articol intitulat"Cultura romaneasca in exil"; Neue Heimat-Buenos Aires;Orizonturi-Stuttgart. Acesta din urma in cele 90 de pagini are colaborarea dlor:Dr.Srefan Teodorescu;Mircea Eliade; Vintila Horia;Dr.George C.aranfil;Dr.Dr.Radu Cernea;Prof.Dr.Anghel Rugina;Dr.Constantin Ghidel.

* Antologia poetilor romani in exil datorita distinsului poet Vintila Horia,a aparut.Costul ei este de 200 fr.fr.si poate fi comandata la redactia Chemarii.O trimitem eventual si in alte tari.Vom reveni in numarul literar.

*Compatriotul nostru,dl Mihai Dodoloi,fost actor la teatrul national din Bucuresti,a fost admis printre elevii conservatorului Rene Simon din Paris,in urma examenului depus in ziua de 28 oct.a.c.

* Cu ocazia aniversarii Chemarii,prietenul nostru dl Iuliu Oancea a lucrat si ne-a facut cadou o artistica firma lucrata in plastic, pentru publicatia noastra.Aducem si pe aceasta cale multumirile noastre dlui Iuliu Oancea, fara insa sa-i iertam o viitoare violare a muzei poetice.Se pare insa ca dsa a fost intelegator si ne-a ascultat sfaturile.

*In ziarul Ce Matin a aparut o serie de 4 reportagii asupra situatiei din Romania eliberata la 23 august.Autorul care a venit de curand in Franta,reusind sa treaca prin cercul de fier nu semneaza,pentru a nu produce rau celor ramasi in Paradisul creiat de troika tradarii.

In numarul viitor vom reveni in special asupra resistentei din tara despre care autorul anonim al reportagiilor da interesante date. Aceste date sunt in categorica contradictie cu parerile distinsului stat majorist,dl maior B.(Basile) Ratziu,publicate in ziarul La Nation Roumaine.

* Free Europe nu a recunoscut Comitetul National de sub conducerea dlui C.Visoianu si aprobat de fostul rege Mihai.

* In seara de 27 nov.a.c. a luat fiinta la New York o noua grupare politica,pusa sub conducerea dlui general Nicolae Radescu.Daca informatiile noastre sunt exacte,noua grupare se numeste "Uniunea Romanilor Liberi".Uram dlui general ca de data aceasta sa porneasca cu dreptul.

Am dori ca noul organism politic sa fie un copil nascut viu.

* Dl Veniamin a anuntat ca va da studentilor romani burse.In sfarsit ! ! !

P R A B U S I R E A

II

de capitan Nicolae V R A B I E

Daca toti ofiterii si soldatii regimentului nostru au aruncat peste retele ceiace au avut la indemana,oarecum ferit si desorganizat,Manciulescu-cum era de asteptat-avea sa execute... o operatie organizata si pe fata.Pentru el dealtfel aceasta era posibil,avand in vedere ca unitatea lui era ultima din regiment,si in plus,la o distanta apreciabila.El si-a oprit deci plotonul,a strans toate tigarile si tutunul de la soldati,precum si painea de la carute si cu tot ce a putut aduna,s'a prezentat la retele.Le-a dat totul prizonierilor si s'a interesat de soarta lor.A aflat deci ca in acel lagar facut la repezeala se gaseau aproximativ 7000 de prizonieri germani.Nu era nici o baraca,nici un acoperis si nimic pentru asternut pe jos.Nemtii ar fi dorit cel putin niste paie,dar in desorganizarea ce a urmat eliberarii,chiar daca ar fi dorit-o,Romanii nu ar fi putut-o face.In plus,Rusii se opuneau la orice masura de indulcire a vietii prizonierilor.Nemtii i-au multumit lui Manciulescu si un ofiter a avut curajul sa-i spuna ca pe Romani nu-i asteapta o soarta mai buna din partea aliatilor bolsevici.La care Manciulescu a raspuns ca e perfect de acord,ca isi da seama de asta si ca el va trece la nemti imediat ce va ajunge in fata lor.Le-a mai spus ca el a ucis un rus si ca stie sigur care-i va fi soarta la sfarsitul razboiului.

-Rusii nu iarta,iar eu nu sunt dispus sa le solicit iertarea.Am ucis unul,voiu mai ucide cati voiu mai putea,si apoi voiu trece la Germani.

Si spre mirarea prizonierilor,dar mai cu seama a sentinelelor romanesti,Manciulescu a lipit picioarele,a ridicat bratul si a strigat:Heil Hitler.

Nu numai soldatii si ofiterii romani au aratat Germanilor prizonieri prietenie si mila.Atat timp cat a durat trecerea noastra prin fata lagarului,am vazut civili facand acelasi lucru.In apropierea lagarului erau prizonieri nemti ce erau intrebuintati la reparatul pavajului Civilii se apropiau cu mare fereala de ei si le strecurau de ale mancarii si tigari.Si nu se fereau de sentinelele romanesti ci de soldatii rosii care se foiau pe acolo.Peste aproape o ora,cand la marginea opusa-asa cum voiu arata mai departe-am gasit un prieten de la Iasi,acesta mi-a dat mai multe jurnale.Si in ele am vazut ca gesturile de simpatie ale populatiei romanesti fata de prizonierii germani incepusera sa nelinisteasca cercurile conducatoare.Astfel,in ziarul Tribuna-daca imi mai amintesc bine numele ziarului condus de criticul G.Calinescu-se denunta o intreaga organizatie de ajutorare a prizonierilor inamici.

Aceasta organizatie,condusa de un doctor al carui nume era-sunt multi ani deatunci si s'ar putea sa gresesc-Averescu,avea in rangurile ei si doamne si strangea pachete pe care apoi le strecura-mereu gratie bunavointei paznicilor-in lagare.

Tribuna tuna si fulgera contra acestor tradatori.Faptul in sine ramane graitor si cei cari au dat lovitura de Stat de la 23 august,nu-l pot nega.Atunci cand afirma sau vor afirma in viitor ca la 23 august poporul roman in unanimitate le-a aprobat actiunea,ziarul domnului Calinescu si fara nici o indoiala si Curierul dlui Augustin Popa care la acea data scria aidoma cu Tribuna deoarece colaborarea era in floare si rodnica ,ii vor contrazice;populatia romaneasca arata simpatie fostului aliat,il ajuta pe prizonierii inamici si inca,aceasta in mod organizat.

Orasul Craiova nu-l vazusem niciodata.Trecusem desigur de multe ori prin gara intr'o directie sau alta,coborasem pe peron si intrasem in restaurant pentru a-mi cumpara cate ceva,dar de acolo nu avusesem ocazia sa trec mai departe.Strazile erau aproape goale,obloanele erau co'orate la aproape toate pravaliile.Putinii trecatori erau grabiti,speriati.Am intalnit si o trasura militara:o trasura din acelea obisnuite,cu un soldat pe capra,cu un colonel mustacios si burtos,si cu un tricolor zugravit pe dosul trasurii.Pentru mine,ofiter de cariera,era o imagina familiara ca sa zic asa,desi nu avusesem niciodata ocazia sa urc in asemenea trasura.Si trasura intalnita avea tricolorul zugravit,pe perne avea un colonel mustacios si burtos,iar pe capra in loc de un soldat,avea trei.Si toti trei aveau cate o pusca pe care o tineau la picior, in asa fel ca sa fie vizibila de departe.Prietenului intalnit i-am cerut desigur multe lamuriri asupra celor vazute pe strazile Craiovei;asupra soldatilor cu pusca la picior pe capra trasurii militare nu am avut nevoie sa-i cer vreo lamurire:am inteles singur.Si mai ales intelesesem totul din privirile nelinistite ale colonelului,caruia se parea ca prezenta celor trei soldati cu pusca la picior,nu-i inspirau o siguranta totala.Soldatii rosii ·+acau si devalizau nu numai pe civili ci si pe militarii aliati.Pana cand colonelul intalnit de noi a

simtit nevoia sa-si urce pe capra trei soldati inarmati,printre care si vizitiul,dand orasului Craiova o imagina de western,alti ofiteri au fost coborati din trasura,li s'a dat cativa pumni in coaste sau poate chiar cateva paturi de pistol mitraliera,si apoi au fost lasati pe trotuar,trasura disparand in graba.Si nu este exclus ca aceasta sa i se fi intamplat chiar colonelului intalnit,deoarece trasura in care se gasea nu era prea aratoasa.E posibil ca cea buna sa fi luat de mult drumul catre front,sa se gaseasca undeva prin Ardeal sau Banat,sau mai normal, sa se gaseasca faramata in vreun sant,iar el si-a scos alta,uitata de mult in cine stie ce remiza a regimentului.Si intr'un caz si in altul,faptul merita sa fie retinut;intr'un oras mare cum e Craiova,unde desigur se gaseau inalte comandamente rosii,erau atacati coloneii romani aflati in trasurile Statului,si,pentru a se apara,acestia erau obligati sa-si ia garzi inarmate.Colaborarea intre aliati,era perfecta,cum scria Curierul domnului Augustin Popa !

Cand sa iesim din oras,m'am pomenit strigat.In usa unei tipografii era un fost coleg de la facultatea de Drept din Iasi:Victor Gheorghiu.Victor Gheorghiu era redactor la ziarul "Moldova".Acest ziar aparea la Iasi din 1940,dupa ce ziarul pro-comunist "Iasul" a fost suprimat de catre legionari,masura pastrata si de guvernarea maresalului Antonescu,dupa indepartarea legionarilor de la putere si umplerea inchisorilor cu ei."Moldova" aparea sub directia cunoscutului autor dramatic Adrian Pascu,si era unul din cele mai bune ziare de provincie,daca nu cel mai bun.Proprietar al ziarului era Athanasie Gheorghiu.Acest om,inalt de abia 1,55 m.era de o energie extra ordinara.Incepuse ca baiat de pravalie,pentru a ajunge unul din cei mai bogati oameni din Iasi si chiar din intreaga tara.La Iasi avea trei librarii,iar tipografiile iesene intrasera aproape toate in proprietatea lui.In afara de "Moldova",in Iasi mai apareau inca doua ziare,si acestea aveau acelas proprietar:Atanasie Gheorghiu.In plus,chiar in timpul razboiului infiintase o casa de editura.Editase multi scriitori moldoveni printre care si pe "marele" scriitor al actualului regim,Eusebiu Camilar.Bine inteles ca la acea vreme,Eusebiu Camilar o facea pe nationalistul,dupa ce mai inainte fusese pro-comunist,si era secretar de redactie la revista "Cetatea Moldovei" de sub directia lui George Cuza.

Athanasie Gheorghiu era foarte invidiat din cauza bogatiei lui si multe istorii intunecoase circulau pe seama averii lui.In ceiace ma priveste,cred ca la baza acestei averi a lui Athanasie Gheorghiu era un singur lucru:munca.Desi putred de bogat,Athanasie Gheorghiu era cel ce deschidea si inchidea libraria din apropierea statuei lui Voda Cuza.Athanasie Gheorghiu era un patron cu inima larga.De pe urma lui isi castigau painea zilnica cateva sute de oameni si tinerii scriitori si gazetari ieseni gaseau o slujbulita la conu Athanasie.In libraria lui se adunau tinerii visatori si in fund se resfoiau ultimele noutati literare.Gheorghiu daduse dispozitii ca domnii scriitori sa nu fie deranjati si mai ales sa fie serviti imediat cu orice carte cer pentru a o rasfoi.Nu stiu care e situatia actuala a lui Athanasie Gheorghiu.Prietenul intalnit la Craiova mi-a spus ca libraria de pe Cuza Voda a fost jefuita in seara de 23 august de catre bandele comuniste,ca a fost taxat fascist.E probabil ca acuma zace in cine stie ce inchisoare,urmare logica a eliberarii Romaniei de bandele naziste.

Cand Rusii ajunsesera in primavara anului 1944 in fata Iasului,Athanasie Gheorghiu trasese obloanele si se refugiase la Craiova,de unde se pare ca era de loc,unde "Moldova" continuase sa apara.Acest om fara multa carte,atunci cand era impiedicat sa-si exercite meseria,a inteles ca chiar in refugiu poate inca sa ajute la lupta in care era inclestata Patria lui,si de aceia,in Craiova isi luase o singura avere:ziarul "Moldova".

Am coborat de pe Rozinanta si am intrat in tipografie.De acolo vedeam foarte bine baracile fostului lagar de prizonieri rusi.Ar fi fost normal ca fostii prizonieri sa fi fost eliberati imediat dupa incheierea "armistitiului",dar nu se intamplase asa.Romanii se grabisera sa-i puna in libertate in chiar seara de 23 august,dar odata trupele rosii ajunse la fata locului, fostii prizonieri rusi fusesera din nou bagati intre rotele.Daca se schimbase ceva,erau doar paznicii;in locul Romanilor se instalasera Rusii.Din tipografie se vedeau in curtea lagarului mese la care erau instalati ofiteri rusi.Prin fata lor treceau unul cate unul prizonierii.Era un interogatoriu.Aveam ocazia sa vad cu ochii mei ca propaganda noastra avusese dreptate:soldatul rus e considerat vinovat pentru faptul de a fi cazut prizonier.

Normal ar fi fost ca dupa 23 august-daca la acea data a fost vorba de un armistitiu si nu de capitulare fara conditii-ca prizonierii romani in Rusia sa fie imediat pusi in libertate, mai ales ca Romanii isi luasera obligatia sa lupte alaturi de Bolsevici contra nazistilor.Dar nu s'a intamplat asa.Majoritatea prizonierilor romani nu s'au intors la vetrele lor;o parte lucreaza in minele rusesti din Siberia,iar cea mai mare parte au murit pana la 23 august,pana la eliberarea Romaniei de nazisti,datorita bunului tratament pe care-l aplicau Rusii prizonierilor.Numai o mica parte s'a inapoiat,acea parte care a prezentat suficiente garantii ca a devenit suta in suta comunista.E aproape sigur ca in discutiile care au urmat totusi dupa capitulare,autorii loviturii de Stat nu au cerut eliberarea imediata a prizonierilor romani.Nu-i interesa soarta groaznica a acestora,si se pare chiar ca autorii capitularii sim-

/de/

teau o draceasca satisfactie atunci cand auzeau suferintele halucinante ale prizonierilor romani in Rusia.Un argument in sprijinul afirmatiilor noastre,si o dovada ca nu aruncam cu usurinta fraze pe hartie,o constituie faptul urmator.Acum vreo doi ani,se gaseau intr'un lagar din Iugoslavia mai multi Romani fugiti din raiul Ana Pauker.Printre ei se gasea si un domn care raspunde la numele de Misu Rautu.Am auzit,ca domnia sa e mare politician si ca ar fi unul din sefii unui partid nou in refugiu care si-ar spune "adevaratul partid national-taranesc.".Noi nu intelegem prea bine de ce domnul Rautu-Misu-a fugit din Romania atunci cand la putere se gasea un regim de libertate,un regim,la inscaunarea caruia participase efectiv.Si mai ales nu pricepem de ce dl Rautu a fugit din tara in timpul in care se gasea la carma un regim de libertate,si a ramas in tara,atunci cand interesele Romaniei erau dirijate de regimul de teroare al maresalului Antonescu.Sunt desigur intrebari pe care cine indrazneste sa si le puna arata ca a ramas fascist,ca nu intelege nimic din ce insemneaza adevarata democratie, romaneasca reprezentata in strainatate de dl Misu Rautu.

Si in lagarul sarbesc,intr'o seara,un capitan roman fost prizonier in Rusia,povestea grozaviile indurate de el in lagarele siberiene.Respectivul capitan se gaseste azi la Paris si ar putea sa confirme in orice moment veracitatea afirmatiilor noastre.Nu stim daca acest capitan are un dar special de a povesti,un fel captivant,ceiace stim e ca toti cei de fata se strangeau infiorati pe locurile lor.Un singur ascultator parea nervos,nemultumit de povestirea capitanului,si mai ales nemultumit de efectul produs asupra ascultatorilor.La un moment dat nu s'a mai putut stapani si a isbucnit: Bine v'a facut.Ce ati cautat in Rusia?

Intreruperea a avut un efect uluitor.Dar toti au fost nevoiti sa taca,deoarece la acea vreme militiile lui Tito,aruncau peste frontiera in Romania pe toti cei banuiti de a fi fascisti Si a da raspunsul cuvenit intrerupatorului,era o dovada flagranta de fascism.

Ei bine,cel care intrerupsese povestirea halucinanta a capitanului roman,era domnul Misu Rautu,actualul sef al adevaratului partid national-taranesc.Acest domn -ca si altii de aceiasi culoare politica cu el-gaseau in suferintele prizonierilor romani in Rusia o confirmare a tezei lor politice.Ei,daca ar fi fost ascultat Iuliu Maniu si nu s'ar fi trecut Nistrul !

Si ascultatorii au trebuit sa-si inghita scarba si sa taca.Domnul Misu Rautu putea oricand pune o vorba buna pe langa paznicii lagarului si aruncarea peste granita venea automat.Cum de altfel au facut-o alti membri ai partidului national-taranesc.

Gheorghiu imi povesteste o multime de lucruri.In Craiova,dupa ora opt seara,era o grava imprudenta de a iesi pe strada.Cum se insera,pe strazile Craiovei fluerau gloantele trase de eliberatori,ca intr'un oras in stare de asediu.Cazurile de violuri,de furturi,de crime,erau asa de frecvente ca nu mai impresionau pe nimeni.Daca interesul Craiovenilor si Craiovencelor mai era retinut,daca vreo isprava de a aliatilor mai facea ecoul orasului,atunci era vorba de ceva care iesia din comun.Un asemeneacaz era baia de sange care avusese loc cu cateva seri inainte,baie de sange a caror victime fusesera doi ofiteri romani.Intalniti de cativa ofiteri rusi,Romanii au refuzat sa-si dea ceasurile,stilourile si banii.S'a iscat o cearta,s'au scos pistoalele.Si s'a tras.Cei doi Romani au cazut,dar nu singuri.Autoritatile rusesti au ridicat in graba sapte cadavre.Dupa cum se vede,se mai gaseau in armata romaneasca ofiteri ca sublocotenetul Manciulescu din regimentul 20 Dorobanti.Banuiesc ca rationamentul meu nu-l satisface pe domnul Misu Rautu.Domnia sa -daca cineva i-ar povesti cele de fata-ar raspunde fara indoiala:Bine le-a facut ofiterilor romani,de ce nu si-au dat ceasurile si banii? Ce era mare lucru?Erau fascisti de ai lui Antonescu fara indoiala.Iata insa ca nu numai noi avem pareri contrarii domnului Rautu-Misu-.Un refugiat roman cunoaste cativa preoti catolici francezi.Cu numarul trecut al Chemarii in mana,s'a dus la ei si le-a tradus partea in care e vorba de "crestinarea "Rusului.Si venerabilii preoti,au ascultat cu interes.Ba la sfarsit unul din ei a spus:Daca toti ofiterii romani,daca toti cetatenii romani ar fi facut ca sublocotenentul din povestire,desigur ca tara d-voastra nu ar fi in situatia de astazi.

Dar e foarte probabil ca si venerabilii preoti sunt tot fascisti si nu democrati"sinceri" ca onorabilul nostru compatriot,sef de partid politic in refugiu.

Ghiorghiu imi arata un ziar local comunist in care se cere arestarea "fascistilor" de la Iasi si suprimarea ziarului "Moldova".In acel ziar al carui nume nu mi-l mai amintesc,erau nu mai cereri de arestare,numai denuntari defascisti.Printre altele se cerea arestarea tuturor comerciantilor craioveni care tineau pravaliile inchise."Fascistii au tras obloanele" scria fituica comunista."Cerem arestarea lor imediata si deschiderea pravaliilor.Tinerea obloanelor trase e o insulta adusa armatei eliberatoare".

Gheorghiu a ramas in usa tipografiei.Nu stiu ce s'a petrecut cu el.Despre blandul Adrian Pascu am aflat ca a fost condamnat la 25 de ani munca silnica.E o pedeapsa pe care o merita, daca am privi faptele prin prizma sefului politic despre care a fost vorba mai sus.Cine l-a pus sa fie directorul unui ziar care sustinea razboiul nostru in Rusia?

Din Craiova ne dirijam spre Sud si ne oprim in Terpezita.Sunt gazduit la preotul satului si a doua zi un servitor imi povesteste o scena la care fusese martor ocular;doi Rusi beti,un soldat si un maior s'au luat la cearta in fata casei preotului.De la cearta s'a ajuns la bataie si de acolo la impuscaturi.Norocul amandorura a fost starea de betie avansata in care se gaseau.Nu s'au nimerit si gloantele maiorului au ciuruit geamurile si usa casei preotului.Geamurile au fost inlocuite,dar au ramas gaurile din usa pe care servitorul mi le arata spre convingere.

E formidabila betia la vecinii nostri de la Rasarit! Nu trebuie sa-si inchipuie cineva ca in armata rosie nu exista disciplina.Exista si inca sub o forma teribila.Abaterile sunt pedepsite cu asprime,o asprime ce nu poate fi comparata cu aceia ce exista de exemplu in armata romana.O singura reforma buna au adus Bolsevicii in armata lor,si e cazul sa o scoatem in lumina:au suprimat bataia din armata.Cealalta reforma a inlocuirii apelativului "gospodin" cu "tovarasu" nu are nici o semnificatie.Soldatul ii spune ofiterului "tovarase",dar intre ei este o distanta care nu exista in nici una din armatele tarilor burgheze.Nici in armata romana nu exista aceasta distanta,unde,in general,intre ofiter si soldat era o legatura de prietenie.Au fost desigur si cazuri in care reletiile dintre ofiter si soldat aveau ca nota dominanta frica celui de al doilea de cel dintai,dar nu aceasta forma regula.

Si in Terpezita,regimentul nostru primeste pentru prima data un ofiter "de legatura"rus.E un maior care-si zice si inginer,destul de simpatic.Ofiterii regimentului se aduna in scoala satului,unde bolsevicul ne este prezentat.Acesta este insotit de un perevocic,un soldat originar din Transnistria.E ordonanta maiorului,dar si-a pus niste postav rosu pe epolet si pretinde ca e subofiter.Soldatul acesta e foarte obraznic,dar in curand,luat peste picior de ai nostri,avea sa se imblanzeasca ca mielul.

Maiorul tine un discurs si atunci aflam ca divizia noastra a fost incadrata intr'un corp de armata rus.Ne spune ca rolul lui este de ofiter de legatura si incearca sa ne convinga ca nu e politruc.Printre noi se gaseste un capitan originar din Basarabia care vorbeste ruseste la perfectie si se ofera sa faca oficiul de interpret,dar Rusul al carui nume e Ivan Ivanovici-Rascov,refuza.

La pranz,Rusul ia masa cu noi.Doreste sa fie insotit de soldatul lui,dar colonelul ia o atitudine darza.

-Domnule maior,ii spune el,in armata romana situatia este aceasta:ofiterii iau masa la popota,iar soldatii la companie.Aceasta a fost intrecut si aceasta este si acuma;nu s'a primit inca un ordin contrariu.Cand asemenea ordine vor veni,le vom executa.Deci dle maior,va voiu conduce la sala unde pentru astazi este instalata popota,si veti decide.Vom impartii timpul de masa in doua;de la 12 la 1 si de la 1 la 2.Daca tineti sa luati masa cu soldatul dvs,alegeti ora ce va convine.Daca veti manca de la 12 la 1,noi ofiterii romani vom manca de 1 la 2.Si invers.Rusul sta o clipa pe ganduri si apoi accepta sa renunte la soldatul lui,traducerea urmand s'o faca capitanul Tcaciuc.

Prima zi avea sa fie o distractie pentru noi si un chin pentru Ivan Ivanovici-Rascov.Nu stie sa intrebuinteze furculita si cutitul.Trage smechereste cu ochiul,dar nu se lamureste.A vazut ca toata lumea tine furculita in dreapta si a facut si el la fel,manuind-o cu stangacie. Dar la un moment dat,un Roman -pentru a taia carnea din farfurie-ia cutitul in mana dreapta si trece furculita in stanga.Chestia il zapaceste.S'a inrosit-Rusul e blond- il trec naduselile. In sfarsit vrea si el sa taie carnea cu cutitul,dar bucata-rebela-luneca si sare din farfurie. Romanii isi dau cu coatele,abia putandu-si stapani rasul,Rascov e nenorocit.Nu stie ce sa faca cu bucata de carne ce a manjit de sos fata de masa,isi da seama de rasetele Romanilor.Insfarsit,colonelul cheama un soldat care ridica bucata decarne,curata fata de masa si-i aduce alta portie.Dar Rusul,spune ca s'a saturat si renunta sa-si mai continuie chinul.Trebuie sa recunosc totusi ca dupa o saptamana,politrucul-asa-i spun si ofiterii si soldatii-a ajuns sa intrebuinteze aceste unelte de tortura,furculita si cutitul,in mod convenabil.A invatat de la ai nostri.Si a mai invatat si alte lucruri burgheze.Astfel,Ivan isi lustruieste cismele in fiecare zi si culmea,se rade de doua ori in 24 de ore.Si cand se rade,intrebuinteaza pudra.Ceiace nemultumeste pe ordonanta-care se jeluie soldatilor romani.

-Pe langa afitirii vostri,maiorul meu s'a burjit.Isi cremuieste cibotele in fiecare zi si inca,se impudreaza.

La masa,capitanul Tcaciuc incearca sa-l traga pe Rus de limba,dar acesta e banuitor si raspunde in monosilabe.Mai tarziu a reiesit clar din comportarea politrucului,ca el avea o misiune precisa de a trage de limba pe ai nostri si de a afla ce vorbesc si in limita posibilitatilor ce gandesc ofiterii romani.De aceia refuzase la inceput sa accepte pe Tcaciuc ca interpret si tinea sa aiba la masa pe ordonanta lui alaturi de el.

(Va urma)

DE CE NU VOR SA MA INTORC IN TARA

de Pamfil SEICARU

Dlor N.S.Govora si Al.Cristescu,

Va multumesc pentru nota pe care ati publicat-o in ultimul numar al "Chemarii",desi,dupa mine,aberatiile nu merita nici un comentar.Mi-a inveselit totusi orizontul cretin al celui care a putut repeta o asa de nastrusnica nerozie:nu voi avea voie sa ma intorc in tara,deoarece national-taranistii ma vor opri.Asi fi inclinat sa spui:de-am ajunge acolo,adica sa fie tara libera....

Dincolo de prostia unora si de evidenta ignorare a legilor tarii a altora,in dosul sincerei dorinte a unor national-taranisti sa nu ma mai intorc acasa,exista temeri pe care le recunosc legitime si in fata acestor temeri ei se mangaie cu speranta ca nu m'asi mai intoarce. De la sine inteles ca ideia raspunderilor,astazi clare pentru orice constiinta romaneasca ii nelinisteste,fiind convinsi ca aceste raspunderi le voiu desbate in fata natiei imbrancite in robie,in fata poporului roman care a indurat si va indura multa vreme,chiar dupa eliberare,consecintele tradatoarei capitulari de la 23 august 1944;constiintele lor turburi tresar sub un iures de panica ori de cate ori se pronunta cuvantul raspunderi.

Toti domnisorii acestia cari circula cu ifose de personalitati isi dau prea bine seama de ecoul pe care il va avea o asemenea campanie cand pana in cel mai umil sat din schingiuita noastra tara se stie de pe acum ca Romania a fost tradata.Si tot asa de bine stiu ce ecou a avut totdeauna scrisul meu in constiinta tarii;este,deci,clar sa nu-mi doreasca reintoarcerea si au,din punctul de vedere al sigurantei lor,toata dreptatea.

Dar mai exista si alte motive pe care nimeni,in afara de grupul celor interesati ,nu le cunosc:beneficiarii unui fals si a unei escrocherii,victima fiind Societatea "Curentul",au motive temeinice sa se teama.

Nu intentionam sa aduc azi in desbatere o parte din elementele procesului pe care il voi intenta la intoarcere grupului national-taranesc care s'a introdus la "Curentul" si a jefuit institutia.Fara indoiala ca daca nu-l facea Solomen,Leucuta,Augustin Popa et Co.,jaful l-ar fi executat bandele comuniste,dar nu mai putin in fata legilor escrocheria exista si cei vinovati vor raspunde in fata instantelor penale.

La 26 august 1944,o societate constituita ad-hoc de Solomen-Leucuta-Augustin Popa etc.au incheiat un contract de "arendare" pe care semnatarii din partea "Curentului" nu aveau,dupa statute,calitatea sa incheie un asemenea contract,intrucat pentru asemenea operatiidera nevoie de o adunare extraordinara a actionarilor care sa modifice statutele societatii;consiliul de administratie putea sa incheie un contract de arendare a intreprinderii dar numai in limitele mandatului dat de adunarea actionarilor.O convocare a actionarilor pe care ar fi facut-o consiliul de administratie era imposibila,deoarece detentorii unanimitatii actiunilor -sotia mea si cu mine-nu se aflau in tara,iar datorita imprejurarilor chiar daca ar fi voit nu puteau da o procura pentru a fi reprezentati.

Stiau ca acest contract era nevalabil,ca constituia un fals,totusi nu s'au dat in laturi nici de la utilizarea unor discrete amenintari asupra consiliului.Ne putem imagina eficacitatea acestor amenintari daca tinem seama de atmosfera de teroare deslantuita asupra capitalei de catre chiar ministrul de justitie,comunistul Lucretiu Patrascanu.Grupul Solomen,Leucuta, Augustin Popa et Co.nu se putea impiedica de asemenea prejudecati juridice privitor la valabilitatea contractului cand prada era asa de bogata.

S'a fixat prin contract suma de patru milioane de lei lunar arenda,adica 48 milioane anual.Societatea "Cartea Romaneasca" a carei tipografie fusese distrusa de bombardament,afland de intentia arendarii "Curentului" a oferit suma de 200 milioane anual,adica de patru ori suma oferita de grupul Solomen,Leucuta,Augustin Popa et Co.Cifrele nu trebuie sa impresioneze , deoarece inflatia incepuse(francul elvetian ajunsese la 1500 lei) si Ioanitiu de la "Cartea Romaneasca" isi dadea seama prea bine ca cele 200 de milioane anual nu vor insemna mare lucru dupa doua luni.S'a inlaturat oferta facuta de "Cartea Romaneasca" utilizandu-se discret amenintarea:"aparam Curentul daca suntem noi,altfel Patrascanu il va confisca fiind o institutie fascista".Procedeul are toata eleganta unei escrocherii executata prin intimidare.

S'ar putea banui ca obiectivul urmarit de Solomon,Leucuta Augustin Popa et Co.era sa-si asigure o tipografie care sa le imprime ziarul "Curierul" in conditii grafice desavarsite;dar numai cei care nu-i cunosc de loc pot crede ca acest grup de democrati au fost cuprinsi de o

iresistibila pasiune de gazetari dornici sa militeze unele idei,sa creieze o opinie publica in sensul ideilor pe care le aparau.Obiectivul real al acestui asalt dat "Curentului" era sa puna mana pe rezervele de materiale care se gaseau in depozite.Pentru a preveni lipsurile inerente razboiului,am constituit rezerve care pana la 23 august erau intacte:950 tone de hartie suedeza si cateva zeci de tone de plumb,antimoniu,zinc,placi de zinc pentru tipografia pe care o instalasem,adica materialul cel mai de pret,deoarece nu se gasea pe piata.Valoarea acestor materiale era de 450.000 franci elvetieni.Tot acest material fusese cumparat din vreme pe baza unui credit acordat de Societatea "Creditul Industrial" si plata se facea prin Banca Nationala,Societatea "Curentul" fiind obligata sa achite datoria prin anuitati lunare.

Zece zile dupa instalarea grupului national-taranist la "Curentul" tot acest material a fost vandut si produsul vanzarii insusit fara sa achite,cel putin,datoria existenta la "Creditul Insustrial".Octavian Goga rostise candva o invectiva "foamea milenara":dupa 11 ani de opozitie,ideologii national-taranisti reprezentati prin Solomon,Leucuta,Augustin Popa et Co. manifestau o putere pustiitoare ca a unui stol de lacuste ce s'au abatut asupra unui lan de grau.

Dar aceasta operatie administrativa a onorabililor exploatatori pe baza unui fals "contract de arendare" a avut si alta manifestare care defineste perfect calitatile gospodaresti si cinstite ale indivizilor,fara indoiala figuri reprezentative ale ideologiei politice national-taraniste.Grabiti sa vanda materialele de rezerva aflate in depozitele "Curentului" au uitat sa mai plateasca acea ridicola suma lunara zisa "arenda" suma menita sa fie consemnata la "Creditul Industrial".Dupa trei luni,luand ca pretext neplata arendei,Patrascanu i-a evacuat si "Curentul" a fost predat trupelor rusesti de ocupatie sub forma de rechizitionare.

Dar afacerea in conceptia conducerii national-taraniste nu trebuia sa se margineasca numai la exploatarea institutiei pe baza falsului contract de arendare,urma sa fie desavarsit prin insusirea chiar a patrimoniului,adica idealista banda sa devina proprietara.Cel care coordonase operatia era Mihai Popovici,alt idealist national-taranist.La el acasa au fost convocati toti juristii partidului spre a gasi formula juridica pentru a trece in patrimoniul Societatii de editura national-taranista de Solomon,Leucuta,Augustin Popa et Co.toate bunurile apartinand Soc.An.Curentul.La aceasta consfatuire a juristilor partidului national-taranist a participat si onorabilul Veniamin.Bineinteles ca toata buna lor vointa,toate sfortarile lor de a elasticiza legile care aparau-era in sept.1944-proprietatea particulara se dovedeau zadarnice;atunci unul dintre juristi a propus sa fie cumparata numai tipografia si atelerele anexe,considerate ca fier vechiu si apoi sa se inchee un contract de locatie cu Societatea Curentul.Au fost chemati experti tipografici,nu stiu daca a fost consultat si dl Bunescu ca inginer specialist in industria grafica;dar expertii,fara exceptie,au declarat ca este o imposibilitate deoarece toata instalatia "Curentului" este noua,avand masini fabricate in 1938 si 1939.Cu tristeta-Mihai Popovici era disperat-ideologii national-taranismului au fost nevoiti sa se multumeasca numai cu beneficiul contractului de arendare si al vanzarii rapide a depozitelor de materiale.Ce importanta mai au toate aceste bunuri care puteau,prea bine,sa fie distruse de un bombardament;incerci,totusi,un sentiment de infinita tristeta cand constati ce preocupari avea conducerea national-taranista in momentul in care tara,de la un capat la altul era jefuita,batjocorita,insangerata de bandele rusesti.In casa unuia dintre fruntasii partidului,cel mai intim colaborator al lui Iuliu Maniu,in casa lui Mihai Popovici,erau convocati juristii partidului nu pentru a examina mijloacele de aparare ale bunurilor,caminurilor vietilor oamenilor,ci cum sa se poata jefui averea unui Roman.In timp ce bravii juristi cautau o formula de efractiune,pe strazi Rusii beti impuscau pe Romani,violau femeile,talhareau. Exista vreo deosebire intre acesti reprezentanti ai ideologiei democrate si comunisti?Daca exista,atunci este evident in favoarea comunistilor care neaga proprietatea individuala,iar practica lor nu este in contradictie cu teoriile pe care le sustin.

Ce orizont politic aveau national-taranistii in sept.1944 !...

Dar nu s'a terminat."Curentul " constituia un fel de obsesie pentru idealisti.Tigrul,daca a scapat cumva un om pe care l-a atacat,il cauta cu inversunare,furios ca a pierdut prada.In ianuarie 1947 am primit de la Roma o propunere pe care cucernicul Augustin Popa o facea unui amic ca sa-mi fie transmisa.In ce consta aceasta propunere?

El stia ca contractul de arendare facut de Solomon nu era valabil,de aceea voia sa inchee un contract cu mine.Dar cuviosul nu avea bani,presupunand ca eu asi fi convenit sa arendez;atunci,suavul teolog a gasit formula:in schimbul unui contract de arendare el se obliga sa-mi obtina amnistia,deoarece Iuliu Maniu va forma in luna martie 1947 guvernul.Augustin Popa era mai modest,imi lasa dreptul de a exploata propria mea intreprindere,el multumindu-se,pentru serviciul pe care,dintr'o profunda afectiune mi-l facea,numai cu tiparirea gratuita a "Curierului",pe o durata de patru ani,eu dand si hartia necesara.Contractul de arendare era fictiv

printr'un contract subsidiar îmi restituia dreptul de folosinta a proprietatii mele.Nu se poate spune ca prea-cucernicul Augustin Popa nu era generos:Intr'adevar era surprinzatoare indemanarea teologului de a ticlui contracte false.Papa Alexandru al VI-a vindea indulgente,Augustin Popa,in vederea apropiatului guvern national-taranist,negocia amnistii.Oricine poate aprecia spiritul crestin care il anima,dar fire de om chivernisit intelegea sa trafice:era probabil un capitol de exploatare rezervat in timpul guvernarii.Niciodata nu mi-asi fi putut inchipui ca meditatiile teologice pot creia-la unii oameni-o asa de ingenioasa mentalitate de escroc.

La aceasta propunere,Augustin,grabit foarte,cerea sa-i raspund telegrafic.Teribili sunt ideologii national-taranismului si vecinic in cautare de naivi pe care sa-i opereze.Avem cu aceasta o indicatie anticipata de planurile de viitor care clocesc in tartacuta teologica a lui Augustin Popa:traficul la capitolul amnistiilor.Dar propunerea asa de idioata pe care mi-o facea,a desvaluit si alte aspecte,nebanuite,ale smeritului blajean.Nu stiu ce il facuse sa creada ca voi accepta sa fiu jefuit si sa dau consimtamantul(d.Bunescu este rugat sa calculeze cat intelegea sa infulece nesatiosul teolog) la o asemenea operatie de auto-deposedare,deoarece a facut si unele marturisiri:daca eu inlesneam acest contract,atunci situatia lui in partid va fi pe primul plan si cum in traditia partidului national(taranistii nu erau taxati decat ca accesor si urma principiul de drept accesorium sequitur principalem) seful este un om al Blajului,el va succeda lui Maniu.Cu contractul pe care il facuse Solomon isbutise sasi creieze in partid o situatie exceptionala;ori cum contractul lui Solomon nu avea nici un temei juridic,el va veni cu unul autentic pe care nimeni nu-l va mai putea contesta. Probabil ca staruia totusi neincrederea in ceace privia dispozitia mea de a cumpara indulgentele prea ipocritului profesor de nu stiu ce la Seminarul din Blaj,de oarece,ca un mare secret,a cerut sa mi se comunice ca are deja o oferta de la dl Gafencu ca sa-i tipareasca la "Timpul" exact in aceleasi conditii "Curierul".Fata de Gafencu nu era vorba sa-i vanda o amnistie ci numai sa fie reprimit in partidul national-tarânesc .Recunostea,insa,ca aceasta este ceva mai greu, dar el va sti sa convinga si va isbuti sa ridice excomunicarea lui Gafencu.Augustin Popa este un omserviabil,fireste contra cost.Cred ca Gr.Gafencu va isbucni intr'un hohot de ras aflând de ce nasbatii joaca tontoroiul in ciulamaua de creer a lui Augustin Popa.Vroia insa sa faca targul cu mine deoarece am fost prieteni si chiar comunistii l-au acuzat ca pastreaza legaturi de amicitie cu mine,iar ca o dovada a aratat o caricatura aparuta intr'un ziar comunist. Desenul arata pe Augustin Popa vorbind la telefon cu mine care ii spuneam:Da-i inainte Augustine ca-i zici bine.

Propunerea dovedeste calitatea inteligentei-de latura morala sa nu mai vorbim-a lui Popa care si-a inchipuit ca poate specula izolarea mea si-biet Doamne-natangia mea.Nu ma indoiesc ca a fost tare furios cand a aflat refuzul meu.

Nu m'am gandit sa amintesc de aceasta tentativa a traficantului de indulgente daca nu ati fi publicat voi acel raspuns la idioata afirmatie:nu voi avea dreptul sa ma intorc in tara,national-taranistii ma vor impiedica.Pe buna dreptate:nu le convine sa aiba audiente la juedacatorul de instructie.Dar o chestiune:Veniamin,oricat de nul avocat ar fi,nu stie ca oricine poate fi reprezentat prin procura in afaceri civilo-comerciale? Atunci?

Dar de ce le este teama,nu vor scapa:procesul escrocheriei savarsite in dauna Soc.An."Curentul" se va face.Va fi un mijloc sa pun in lumina preocuparile patriotice ale acestor democrati in vremea cand hoardele rusesti jafuiau tara.Aceasta era elita conducatoare a partidului national-taranist,acestea erau problemele pe care vroiau sa le solutione ze,si cu aceste otrepe penale se gandeste cineva ca vor fi oblojite ranile tarii?La ce se poate astepta poporul roman de la asemenea disperati ai "foamei milenare"? Un particular se mai apararu se lasa despuiat fara sa faca un gest de aparare,bine inteles cand jaful nu se face sub protectia trupelor de ocupatie,dar Statul cum se poate apara impotriva unei bande care ar isbuti sa ajunga la guvern?

Procesul va fi interesant.De aceea,dragi prieteni,asa cum spunea dobitocul,national-taranistii vor vroa sa faca totul ca sa nu ma mai intorc.Avand atata teama de mine,ma intreb daca nu cumva derbedeii acestia nu au pe constiinta chiar mai mult decat banuiesc eu.Pana atunci noi sa ne urmam cu tot curajul drumul.

Cu o romaneasca strangere de mana,

Pamfil S E I C A R U

P.S.Ati facut rau publicand sub XXX articolul meu "Silogismul tradarii" pe care eu il semnasem.Inteleg ca v'a indreptatit la aceasta:se transesera trei articole cu acee as semnatura dar cum formulam o asa de grava acuzatie,semnatura era obligatorie.Nu poti acuza de tradare si sa te ascunzi sub anonimat.De aceea cuvenita rectificare.

Palma de Mallorca 19 noembrie 1950

P.S.

NOTE EXTERNE

Din memoriile dlui Winston Churchill,pe care le publica ziarul Le Figaro,extragem acest fragment care reda conceptia complect falsa despre viitoarea evolutie politica a raporturilor cu Rusia sovietica,pe care o aveau reprezentantii autentici ai ideilor de libertate.

"Eu spun ca dupa vizita mea la Molotov si la Stalin,am avut impresia ca amandoi doreau o asociatie pacifica cu Marea Britanie si cu Statele Unite.Cele doua puteri occidentale aveau foarte mult de furnizat Rusiei in domeniul economic si puteau sa o ajute sa repare pierderile.Eu ignoram ce se va petrece in cursul celor doua decade urmatoare,dar nu mai putin am incheiat cu U.R.S.S. un tratat pentru 20 de ani.Personal gandeam ca Rusia se va consacra la reconstructia ei in cursul apropiatei decade.Comunismul evoluand deja,se va asista,fara indoiala si la alte transformari.Eu socoteam ca noi trebuie sa traim in buna intelegere cu Uniunea sovietica si ca,daca Marea Britanie si Statele Unite vor actiona in deplin acord,pastrand o puternica aviatie,vor fi capabile sa sigure o perioada de stabilitate.Chiar Rusia va castiga, din aceasta.Ea avea vaste teritorii de pus in valoare,in Siberia de exemplu.

"primul ministru turc imi atrase atentia ca dupa parerea lui Rusia ar putea deveni imperialista;perspectiva care dicta Turciei cea mai mare prudenta.Eu am replicat ca va exista o organizatie internationala mult mai puternica de cat Societatea Natiunilor pentru a asigura pacea si securitatea.Eu am adaugat ca comunismul nu-mi producea teama.Dl Saracioglu declara ca el doria ceva mai tangibil,Europa era plina de comunisti si de Slavi.Toate tarile invinse vor deveni bolsevice sau slave,daca Germania va fi invinsa.Eu am replicat ca lucrurile nu se intorc totdeauna asa de rau pe cat se asteapta,dar daca chiar s'ar intoarce in rau,ar fi un motiv mai mult ca Turcia sa ramana puternica si strans legata de Marea Britanie si Statele Unite.Daca Rusia ar ataca Turcia fara motiv,intreaga organizatie internationala de care am vorbit va actiona in favoarea acesteia si garantiile vor fi mult mai solide dupa acest razboiu, nu numai ceace priveste Turcia,dar pentru toata Europa.Eu nu voi ramane amicul Rusiei daca ea va imita Germania.In cazul cand va fi asa,vom lua in comun masurile cele mai eficace contra Rusiei si nu voi ezita sa i-o spun lui Stalin.Molotov a cerut un tratat prin care Statele Baltice sa fie considerate ca provincii rusesti.Noi am refuzat,intai,deoarece toate chestiunile teritoariale trebuiesc aranjate numai dupa razboiu,al doilea,pentru ca noi socoteam necesar sa se rezerve fiecaruia dreptul de a alege".

Aceste convorbiri dintre dl Churchill si dl Saracioglu aveau loc la Adana la inceputul anului 1943 pentru a determina Turcia sa intre in razboiu in toamna aceluias an.Se verifica azi ca dl Saracioglu avea o viziune mai exacta asupra viitorului decat proiectia optimista a dlui Churchill.

*

Rezultatul alegerilor din Statele Unite au o singura semnificatie:accentuarea atitudinii anti-comuniste a opiniei publice americane si implicit o apreciere asupra politicei externe actuale considerata ca insuficient de energic anti-comunista.Cum actiunea politica americana atat in problemele interne cat si in cele externe,este rezultatul unui compromis intre puterea executiva si cea legislativa,dand totdeauna o sinteza a intereselor superioare si ale securitatii Uniunei,se poate spune ca in linii mari politica externa americana nu va suferi nici o modificare.

*

Problema raportului de forte intre Occident si Rusia sovietica domina preocuparile politice.Le Figaro(14 nov.) intr'un articol intitulat "Agir ensemble" facand un tablou asupra situatiei internationale ajunge la constatarea:"pe imensul arc de cerc de la frontiera siberiana la Himalaia,cuvantul il au armele".

"Dar pe frontul european,unde ofensiva sovietica este dusa numai pe caile diplomatice si ale propagandei,sau mai bine zis a diplomatiei de propaganda,natiunile libere sunt inca in cautarea bazelor unui acord asupra drumurilor de urmat si mijloacelor de intrebuintat.Este clar ca o sovietizare a Germaniei occidentale,la fel cu a Cehoslovaciei,ar fi o lovitura mortala pentru Europa si teribila pentru Statele Unite".

*

Comentand interventia comunistilor chinezi in Coreea,fratii Alsop,socotiti ca unii dintre cei mai buni gazetari americani,cauta sa descifreze intentiile Kremlinului.Eterna variatie de ipoteze,ca si cand intentiile Kremlinului nu ar fi cunoscute si interventia Chinei comuniste in Coreea,in Tibet,in Indochina nu s'ar face sub inspiratia Politbiroului.Jocul Kremlinului are insa rezultate cu totul contrarii celor urmarite:opinia publica americana nu se lasa in-

timidata.Incepe sa-si faca drum in constiinta Americanilor,si alegerile au deovedit-o,convingerea ca numai o diplomatie a fortei poate curma jocul rusesc.Un ziar asa de serios ca Washington post(10 nov.) scrie:"daca ce poate fi mai rau se intampla la frontiera coreo-mandtchuriana,strategia cea mai inteleapta ar fi sa se puna cartile pe fata cu Rusia,nu cu China.Noi suntem de acord ca aceasta tara nu poate face experienta unei a doua afaceri locale.Daca Pekin nu vrea sa tina seama de asigurarile Natiunilor Unite,Statele Unite sa traga la raspundere Uniunea sovietica si sa-i notifice un ultimatum care,cu atat mai rau daca ea nu se va conforma,sa fie urmat de razboiul atomic".

Si nu este o opinie izolata.Sub semnatura lui William Philippe,ziarele din grupul Scrips Howard,publica un articol intitulat :"China nu este inamicul",din care extragem:"Daca Sovietele ne vor obliga sa alegem intre pacea pe care o voim si razboiul pe care noi nu-l cautam, trebuie sa li se spuna:noi nu vom combate China voastra satelita.Vom intrebuinta toata forta noastra,si forta pe care inca o putem construi,contra isvorului rusesc,contra conspiratiei urzite impotriva lumii intregi".

Si acesta este tonul intregei prese americane.Provocarile Rusiei sovietice nu fac decat sa exaspereze opinia publica americana.

*

Revista engleza "New Statesman and Nation",cunoscuta prin atitudinea ei anti-americana,a descoperit insfarsit pe cel care a complicat situatia in spatiul asiatic:este generalul Mac Arthur.Sa nu ne inchipuim ca este o pagina de "humour" englezesc;cu toata seriozitatea,revista enumara "infractiunile"marelui invingator al Japoniei.Care sunt incalcarile generalului Mac Arthur "in aplicarea directivelor Natiunilor Unite"?Natiunile Unite "nu numai ca au ordonat generalului Mac Arthur-sub rezerva unei clauze eliberatoare in caz de necesitate militara-sa nu depaseasca linia istmului Coreei,dar a dat asigurari Chinezilor ca fortele Natiunilor Unite n'au intentia sa depaseasca aceasta linie.Cum Chinezii primisera deja mai inainte asigurari analoage cu privire la paralela 38,ei au conceput,in chip firesc banuiala,ca Mac Arthur nu se va opri nici pe Yalu.Banuelile lor sunt confirmate de ziaristii americani cunoscuti cari cer sa fie bombardata Mandtchuria".

Si New Statesman and Nation cere ca guvernul englez,mai degraba decat "sa accepte o asemenea politica,sa-si retraga soldatii din Coreea".

Iata-l deci pe generalul Mac Arthur agresor si pe China comunista o biata victima.Revista engleza a uitat-exact ca si Rusia sovietica-de violarea frontierii fixata arbitrar pe paralela 38-fireste de diplomati-a uitat cele trei luni de actiune intarzietoare a inaintarii fortelor comuniste,actiune in care singure cele doua divizii americane,fara nici un alt ajutor, au facut minuni de vitejie,si a mai uitat de ferocitatea luptei de guerila.Unica preocupare a revistei engleze este sa nu supere pe Maria Sa Mao Tse Toung,indiferent daca s'ar macina pana la ultimul soldat american.Totul este sa se gaseasca un modus vivendi de natura sa satisfaca China comunista,nu sa asigure linistea in acel sector al Asiei.Nici o garantie din partea lui Mao Tse Toung,si daca maine ar relua din nou lupta,si un iures al fortelor comuniste ar creia din nou o situatie tot asa de tragica-ce repede s'a uitat-ca in iulie,atunci diplomatii si toata secta utopistilor ar avea constiinta impacata:au facut tot ce au cerut comunistii,iar generalul Mac Arthur va fi obligat sa repare gresala diplomatilor.

Situatia de azi a lumii este opera generalilor sau a diplomatilor?De altfel intentiile pacifice ale Chinei comuniste(deghizarea in kimono a lui Stalin) s'au vazut in Tibet si in Indo-China.Surprizele vor fi in serie in acest spatiu asiatic.

*

In Romania supusa ocupatiei rusesti,durata serviciului militar a fost marita de la 2 la 3 ani.Este,fara indoiala,un simptom al intentiilor pacifice ale Kremlinului.

*

La Congresul partizanilor pacii-asa cum o concepe Rusia sovietica-care se tine la Varsovia scriitorul bolsevic Fadeev a rostit un discurs care a speriat prin violenta lui,pe mieii occidentului prezenti la Congres.Obiectivul violentelor cioloveculuui lui Stalin a fost bine inteles Statele Unite.

Cu o comica seriozitate,delegatii danezi au apreciat tendintele comuniste ca fiind prea accentuate ca sa se poata spera ca miscarea sa-si largeasca influenta.

Cine poate fixa frontiera dintre naivitate si prostie?

Spectator

****

Cititi si sprijiniti Chemarea si Chemarea Literara. Chemarea spune adevarul si numai adevarul.Chemarea nu este in slujba nici unei grupari politice.

****

I N V A R F D E S A B I I

Un pungas profesionist,presedinte de ASOciatie romaneasca la Paris.

Paris 21 nov.1950

Domnilor N.S.Govora si Al.Cristescu
Director si Gerant al publicatiei CHEMAREA.

Cum se poate ca,o Asociatie romaneasca din Paris,care-i alcatuita din oameni ce se socotesc de sigur,cinstiti,si care se intituleaza "Asociatie de gazetari" adica,dupa credinta generala,din exponenti sinceri ai pasurilor populare,ori din luminatori si indrumatori ai spiritului public, ingaduie inca,ba chiar l-au erijat in Presedinte al organizatiei lor profesionale,pe un pungas dovedit,caci ce alt ceva decat pungas inseamna un plagiator?

Un plagiator si inca recidivist e un hot profesionist,de bunuri literare,pe care sterpelindu-le si prezentandu-le ca scoase din propria tigva seaca,are neobrazarea de a le semna cu ignobilul sau nume,de vechi budgetivor,adica de parazit,al tuturor regimurilor politicianiste,in slujba carora incearca sa-si reconstituie o situatie financiara.

V'am scris la 4 aprilie 1950,ca s'a stabilit definitiv de marii carturari:N.Iorga,Ovid Densusianu,Garabet Ibraileanu si Vasile Bogrea,toti profesori universitari-pungasul literar-nomen odiosum:Ion Dragu-a furat scrierile lui Pierre Loti,Edmond About si Albert Samain,republicandu-le in proaste traduceri romanesti ca originale sub a sa semnatura.

Gasesc azi,rasfoind vechi reviste din tara, "Vieata Noua" a neuitatului universitar si integru academician,Ovid Densusianu,n-rul 12,anul al 14-lea,de la 1 februarie 1919,pag.154,sub titlul "Pliviri :Un plagiator recidivist" urmatoarea insemnare,redactata de insusi directorul citatei reviste:

"Dl Ion Dragu fusese trecut de mult,in randurile plagiatorilor si de curand a fost prins repetand gestul de cleptoman literar.In "Neamul romanesc" (de sub directia dlui N.Iorga),de la 6 Februar-25 Aprilie,doua carti pe care dl Dragu si-a pus numele:"pe urmele bolsevicilor" si "Drumuri de sange" sunt dovedite ca u furt de la L.Halevy.Naravul din fire..."

Va sa zica prietenul de azi al dlui Titeanu se ...dedea la bolsevici cu plastografiile sale cand atare exercitiu putea ...raporta,precum azi ca si noul sau patron Visoianu face pe...rezistentul,acceptand stipendiile gangavului imbecil Romita Bou-ila,odrasla faimosului gainar descris deunazi asa de veridic de Chemarea.

Sa le fie de bine ! Si halal de Domnii asa zisi gazetari,ce-l pastreaza in fruntea bandei lor ca pe o relicva pretioasa.

Apoi mai vreti Domnilor sa se indrepte lucrurile in Romania,cand in pribegie se tolereaza,ba chiar se subventioneaza,asemenea ticalosii?

Acelas cititor al Chemarii

N.R. Colaboratorul nostru ocazional,a mai intretinut de cateva ori pe cititorii Chemarii despre cleptomania literara a dlui Dragu.Intrebat in plin comitetul Asociatiei de catre marele poet Ion Velicu,daca este adevarat,dl Dragu a raspuns nonsalant:Vai draga, cum ti-ai putea inchipui asa ceva? Calomnii.

Ca sa nu se repete povestea,anuntam ca in ziua de 10 decemvrie a.c.vom tine la dispozitia oricui va dori sa vina sa se convinga la redactia Chemarii,numarul din Vieata noua citat in nota de mai sus.

* Parchetul Ilfov prin d.procuror Dan Berlescu,a dat rechizitoriu de dare in judecata -sub stare de arest-a dlui Eugen Titeanu pentru infractiuni la art.401,al.1 si 2 cod penal,comb.cu art.120 cod penal(complicitate la fals in acte publice),art.1 si 2 din legea pentru apararea patrimoniului public comb.cu 103 cod penal(cumul de fals in acte publice),art.406,art.412 cod pen.(fals si uz de fals in acte private),comb.cu art 459(inselaciune) si art.550 cod pen.circumstanta agravanta,fiind functionar public.

Faptele puse in sarcina dlui Eugen Titeanu sunt o consecinta a faptelor pentru care a fost trimis in judecata,Victor Alboteanu.
(Curentul 4715,Luni 31 martie 1941)

* Dl Augustin Popa-Miracol a prezentat la Free Europe un text ce urma sa fie difuzat la 1 decembrie.Dl Popa a fost refuzat,motivandu-i-se ca nu mai exista un Comitet national roman.

* In seara de 27 nov.a.c.s'a semnat la New York actul de constituire al "Asociatiei Romanilor Liberi din America".Au participat toti refugiatii romani din New York.A participat chiar si un reprezentant al Camarilei,dl Aug. Popa care a incercat sa turbure apele,dar a fost repede pus la punct.

* Dl Grew,presedintele lui Free Europe,fost ambasador la Tokio,a invitat pe dl Tafencu pentru a-i citi raspunsul scris pe care l-a dat dlui Visoianu,la notificarea ce acesta o facuse la Free Europe,pentru aducerea la cunostinta a numirii sale in calitatea de presedinte al Comitetului National prin decizia fostului rege Mihai.

In acest raspuns,Free Europe,statuiaza:

1)Comitetele Nationale nu sunt si nu pot fi considerate drept guverne in exil.Ele nu pot, deci,sa-si imprumute alt caracter decat pe cel al unor asociatii de particulari ,oameni politici proeminenti si reprezentativi ai natiunii respective si ai exilului respectiv.

Recunoasterea unor atare comitete este dreptul suveran al lui Free Europe si el nu poate depinde nici de injonctiuni straine si nici de aprobari sau neaprobari ale unui suveran in exil.Aceasta cu atat mai mult chiar cu cat asociatia respectiva este pe teritoriul U.S.A. iar fostul rege domiciliaza in alta tara.

Un comitet national nefiind un guvern in exil,partidele participa in el prin delegati persoane fizice,nu insa in mod institutional.

In consecinta,spre marele sau regret,Free Europe nu poate recunoaste actualul comitat national roman,nici chiar completat fiind la cifra de 10,compus cu eliminarea tocmai a acelor elemente pe care Free Europe le considera reprezentative si meritoase in dregatoriile romanesti.

Iata dar unde s'a ajuns.Americanii-care dovedesc prin acest act ca nu sunt chiar asa de necunoscatori in problemele europene precum se spune-au cravasat obrazele troicei tradatoare. Nu-i recunoaste si le spune deadreptul, ca nu ei reprezinta emigratia romana.Dar-din nefericire-Americanii isbesc si in fostul rege Mihai. Un Comitet uns de dansul,e gasit de Americani ca format prin "eliminiarea tocmai a acelor elemente pe care Free Europe le considera reprezentative si meritoase".Americanii spun prin aceasta ca fostul rege nu s'a priceput sa aleaga elementele meritoase,ca din contra a ales pe cei dubiosi,din nestiinta,sau-si mai grav-din interes.

Iata cum fostul rege pierde-prin gresalele ce le face-si din putinul prestigiu ce-i mai ramasese.

Aici,la Chemarea,noi am atras atentia fostului rege Mihai asupra camarilei.Nu am fost ascultati.Si-ca in toate actiunile Chemarii-am avut dreptate.Evenimentele vin sa confirme parerile noastre.

Si toate actiunile Chemarii au cerut o mare doza de curaj din partea noastra.L-am avut si-l avem,caci nu servim decat adevarul.De catva timp in Chemarea nu-i mai spunem regelui decat "fostul rege",Ne-am capatat noi dusmani,ca si cum nu am fi avut destui.Sa ne explicam:Regele Mihai,din punct de vedere juridic este un "fost rege".Si-a semnat abdicarea.Unui rege abdicat i se spune "fost rege".Din respect-daca un fost rege stie sa inspire respectul-i se spune Majestatea Sa.De exemplu,vagabondul Carol inspira respect dl or Visan si Economu si acestia ii spun "Majestate".Sunt liberi s'o faca.

Pentru ca Regelui Mihai sa-i spunem si noi "Majestate",trebuieste sa dovedeasca prin activitatea sa ca este regele tuturor Romanilor. Ori din activitatea de pana acuma-extrem de redusa- a dovedit ca este doar regele national-taranistilor si poate si al dlui Iancu Pandurul,Cum acestia sunt astazi pentru toata emigratia cinstita niste delapidatori de bani publici,fostul rege Mihai risca sa devina in scurta vreme regele delapidatorilor.Cine seamana vant,culege furtuna.

Noi am dori ca fostul rege Mihai sa dovedeasca prin faptele sale ca este regele tuturor Romanilor si nu numai al delapidatorilor,si atunci ii vom spune si noi "Majestate".

Pana atunci noi continuam.Nu ne inspaimanta ratoielile nimanui.Sa-si aminteasca toti ce scandal a fost cand dl Peicaru a lansat prima data adevarul asupra capitularii de la 23 aug. 1944,sa-si aminteasca toti ce desaprobari s'au iscat cand am inceput atacurile contra "Comitetului national".Astazi toata lumea este de acord cu noi pe aceste teme.

Daca fostul rege Mihai nu-si matura camarila,in scurta vreme,lumea care azi ne desaproba, va fi exact de parerea noastra.

Dealtfel-numarul nostru a iesit cu intarziere,s'a vazut cat de scazut ii este prestigiul fostului rege,la serbarea de la 1 dec. Cand parintele Zapartan a dat citire telegramei catre rege,o atmosfera de ghiata a fost in sala,Cateva aplauze doar.

Cand acum trei ani a avut loc prima serbare la Paris,dupa abdicare,si cand emigratii au putut pentru prima oara sa puna pe scena tabloul regelui Mihai,toata lumea avea ochii in lacrimi.

Unde am ajuns astazi? Ce a facut regele de trei ani? Unde sunt lacrimile emigratilor? De ce s'au uscat? Cine e de vina? Noi,care i-am atras atentia? Nu! Camarila! Vargatu si generalul de gimnastica suedeza;Vişoianu si Al. Creteanu.

E ceasul al doisprezecelea Majestate.Matura canaliile si lacrimile vor reveni in ochii emigrantilor,lacrimile vor reveni si in ochii nostri !

* In Era Noua care moare greu ca sarpele caruia desi i s'a sfrivit capul mai misca-dupa credinta populara,pana la rasarit soarelui-dl Visan il numeste pe vagabond "Majestatea Sa" iar pe "respectuoasa"de renume mondial Magda Lupescu,"Principesa".Nu ne mira,Visan a fost totdeauna in cautarea unui stapan cu parale.Si vagabondul are. Deci...

Iata insa ca in Faclia capitanului Iliescu of London,gasim laude la adresa focosului armasar.Si nu intr'un loc,ci in mai multe,in cuprinsul aceluiasi numar.Citam:

"Carol al II-lea,tatal Mariei Tale,a luptat din rasputeri pentru consolidarea mostenirii ce primise.Si daca a fost invins-trebuie s'o recunoastem astazi-avem si noi o parte de vi-

na".Autorul randurilor de mai sus e prietenul nostru of London.

"Domnia regelui Carol II,nascut si crescut in mijlocul poporului,cu toate ca a fost franta de uriasele sguduituri cari au cutremurat intregul continent european in preajma celui de al doilea razboiu mondial,inca a apucat sa batatoreasca cu vigoare drumuri noi pentru propasirea si intarirea tarii".Randurile de mai sus sunt semnate de un Roman cu numele de F.Bercu.Daca nu-l cunoastem pe acest resistent,vina desigur salasluieste in ignoranta noastra,caci fara indoiala-de moment ce scrie la Faclia-dl Bercu este un mare Roman

Si insfarsit,sub semnatura borfasului Leu,citim:"Carol al II-lea,a contribuit in larga masura la faurirea armatei romane moderne,care a desrobit in anii 1941-1944,Basarabia si Bucovina si apoi toate popoarele crestine din Rusia comunista".Trecem peste faptul ca contributia vagabondului la faurirea armatei romane moderne este ilustrata in special prin dotarea oriterilor cu uniforme pe care-daca le-ar fi vazut-celebrul Grock le-ar fi invidiat,si prin timbrul aviatiei la care a avut tovaras pe celebrul subinginer aviator Caranfilis,si ne oprim la faptul ca intr'un singur numar,Faclia il lauda pe vagabondul ceaprazar de trei ori. Daca ne gandim la legaturile lui Iliescu London cu Bejan,Comaniciu,Ghita Rautu sarmalagiul Manuila-Talleyrand,si,in special,cu arhimandritul Ivanov,incepem sa ne lamurim.In vara anului 1949 am lansat un tract in care denuntam incercarea armasarului de a iesi in arena.Si spuneam atunci ca vagabondul -datorita dolarilor-va gasi multi Romani gata sa se vanda.Nu ne-am inselat;ultimul numar din Faclia ne arata ca am avut dreptate.Dolarii armasarului au inceput sa-si faca efectul.Ce are de zis fostul rege Mihai si,mai ales,regina mama care l-a primit de curand in audienta pe Iliescu-London?

* L-am numit pe onorabilul domn Ghita Rautu,fost reprezentant la Paris al unei banci care a dat faliment si a saracit pe deponenti,dar ca printr'o minune a imbogatit pe reprezentantii ei din diferite tari,sarmalagiu,si trebuieste sa ne explicam.Dl Rautu era unul din oamenii de casa al lui Titulescu.Celebrei vedete ii placea grozav sa fie periat.Si tucalarii isi aveau rolurile impartite.Astfel,Savel Radulescu care era lung cat o prajina,nu se simtea jenat sa se aseze in genunchi pentru a admira si lauda argintaria cumparata de sef in strainatate,iar dl Rautu(Ghita),avea sacra misiune de a face o oala de sarmale,pe care o aducea la masa cu toate onorurile cuvenite,in chip de preot ce oficiaza o slujba.

Tucalarii fostelor sau actualelor vedete nu-si dau seama ca s'a prabusit lumea sarmalagiilor si ca din faramaturile ei,o alta lume se va naste.

* Tot in Faclia,gasim un lung articol al borfasului Leu.Am vrea sa trecem peste perlele stilistice ale puscariasului,dar ne este imposibil:este una teribila.Citam:"Pentru noi,Regele nu are nume,nu are varsta.Este un simbol plazmuit si intruchipat de noi din freamatul codrilor verzi,din talazurile marei albastre,din murmurul isvoarelor cristaline,si din miazma campurilor,dealurilor si muntilor nostri".Banuim ca "poetul" Leu a voit sa spuna din "mirezmele" ,caci miazme,in limba romaneasca insemneaza ceva rau mirositor.Miazme a intalnit desigur borfasul in inchisoarea de la Brasov si nu in campurile ,dealurile si muntii nostri.

Dar sa trecem.Iata ce mai spune borfasul in articolul sau:"Ascultand porunca strabunilor din morminte si Inaltul Decret Regal,am trecut prutul,Nistrul,Donul,Niprul si am ajuns pe malurile Volgei,la Stalingrad,purtand cu mandrie si cu cinste ostaseasca,Stindardul si uniforma armatei Regale Romane".Multi dintre cititorii Chemarii vor avea desigur impresia ca viseaza. Asemenea fraze au mai citit pana acuma in Chemarea,dar nu in Faclia.Dar sa continuam:"Stiu ca s'au gasit multi care s au grabit sa judece si sa condamne Actul Regelui Mihai din anul 1941. Nu trebuie uitat insa ca la acea data Prutul sangera si despartea in doua Moldova lui Stefan cel Mare.Rusia Comunista ne rapise Basarabia si Bucovina de Nord,in fiecare zi ne ameninta si ne provoca.Cand ne lua un oras din Bucovina,cand un sat din Dorohoi,cand un ostrov din Delta Dunarii.Ceace,insa,a indurerat si hotarat Neamul Romanesc sa porneasca lupta,au fost schingiuirile si deportarile in Siberia a fruntasilor Romani ce nu avusesera vreme sa fuga din Basarabia si Bucovina la intrarea bolsevicilor.

" Cu drept cuvant,Regele Mihai,atunci cand a declarat razboi Rusiei Sovietice,nu a facut decat sa asculte plansul si hotararea Neamului Romanesc". Si mai departe:"Fara teama de a fi desmintit,afirm ca razboiul Romaniei contra Comunistilor din anii 1941-44 a fost un razboi dorit si hotarat constient de tot cel ce a simtit romaneste atunci,a fost un razboi Sfant.A fost uvertura marelui razboi-Sfant viitor".Foarte interesant.Exact am gandit si am scris si noi.Dar aceste lucruri spuse in Faclia capata o importanta extraordinara.Prin urmare acest razboiu a fost Sfant.Si acest razboiu a fost declarat de regele Mihai.De acord,la ordinul regal,cateva sute de mii de Romani au ramas sa doarma pe pamantul rusesc.Si aceasta pentru ca la data semnarii de catre regele Mihai a declaratiei de razboiu,al razboiului Sfant,"Prutul sangera si despartea in doua Moldova lui Stefan cel Mare.Rusia comunista ne rapise Basarabia si Bucovina de Nord,in fiecare zi ne ameninta si ne provoca.Cand ne lua un oras din Bucovina,

cand un sat din Dorohoi,cand un ostrov din Delta Dunarii.Geace insa a indurerat si hotarat Neamul Romanesc sa porneasca lupta,au fost schingiuirile si deportarile in Siberia a fruntasilor Romani ce nu avusesera vreme sa fuga din Basarabia si din Bucovina la intrarea bolsevicilor".Dar atunci-intrebam noi-ce l-a determinat pe fostul rege Mihai sa dea lovitura de Stat de la 23 aug.1944? 22 Iunie 1941 si 23 aug.1944 sunt doua date istorice.Semnarea declaratiei de razboiu Rusiei si declaratia facuta poporului roman in seara de 23 aug.1944,sunt doua acte care se exclud unul pe altul.Daca unul din ele a fost bun,necesarmente celalalt a fost rau.Ori Leu ne spune ca cel de la 22 iunie a fost bun.Concluzia? S'o traga fiecare.

Ca Leu scrie aceste lucruri,nu ne mira.Individul acesta ce si-a pus mitra episcopala pe cap,e un inconstient.Ce zice azi nu seamana cu ce a zis ieri sau cu ce va zice maine.Interesant este insa faptul ca aceste randuri au fost scrise in Faclia,care apare la Londra,ca e scris de cei care la B.B.C.spuneau soldatului roman sa arunce armele,si sa treaca de partea "aliatului" rus.Este clar ca orice rand scris in Faclia este citit,etichetat,clasat de catre "Intelligence Service".La Londra se recunoaste deci ca razboiul nostru in Rusia a fost un razboiu Sfant,just,dorit si aprobat "de toti cei care simteau romaneste".

Dar,ne intrebam,care este in acest caz situatia lui Iliescu si a celorlati B.B.C.Isti romani? Ei au sabotat razboiul Sfant al Romaniei, ei au simtit altfel decat cei ce "au simtit romaneste".Ei au simtit englezeste.Ei nu au luptat pentru interesele Romaniei ci pentru ale Angliei.Aprobam si aplaudam pe englezi cari-ca totdeauna-pentru a-si servi interesele lor,au gasit Romani care sa se puna la dispozitia lor si sa-i ajute,lovind insa in interesele Romaniei.

Astazi Anglia poate sa-i recompenseze,sa-i decoreze,sa le dea lire si cetatenia engleza.E dreptul ei.Dar Anglia nu poate sa-i impuna la conducerea poporului roman.Romania are nevoie de conducatori care sa fiein primul rand Romani si numai in al doilearand englezi,americani sau francezi.Poporul roman le va cere socoteala celor ce la B.B.C. au luptat pentru interesele Angliei si contra intereselor Romaniei,s-i va da in judecata pentru tradare.Diplomatii viitori ai Romaniei vor trebui sa stie ca trimisi la Londra sau la Paris,trebuiesc sa serveasca interesele Romaniei si nu ale Angliei sau ale Frantei.Acesti diplomati trebuiesc sa se intrebuinteze in a gasi puntile unei prietenii,pentru a face ca interesele tarii lor si a tarii in care au fost trimisi sa coincida.Daca in 1941 interesele noastre nu au mai coincis cu ale Angliei vina nu este a noastra.O recunoaste astazi indirect Londra,care admite sa se scrie intr'o publicatie romaneasca ce apare in inima Angliei, ca razboiul nostru in Rusia a fost un razboiu Sfant,etc.

Dar care este situatia fostului rege Mihai?

* Venim astazi cu o rectificare.O facem din proprie initiativa,nesiliti de nimeni ci numai din respectul pentru adevar.Un ofiter superior care a facut parte din divizia a 4-a, ne scrie va generalul Petrescu nu a plecat la Bucuresti de la Contesti,ci mai tarziu, dintr'un sat de langa Turnu-Severin.Deci,faimoasa,curajoasa si demna rezolutie pusa pe raportul regimentului 20 Dorobanti in cazul sublocotenentului Manciulescu,apartine generalului Petrescu.Am scris capitanului Vrabie, si acesta ne-a dat urmatorul raspuns:"E posibil ca generalul Petrescu sa fi plecat la Bucuresti de la Turnu Severin.Daca eu am scris altfel,cauza e haosul in care ne gaseam si in special,insusi generalul Petrescu.Acesta nu a fost vazut de soldatii si de ofiterii diviziei de sub comanda.Ca a comandat divizia si pe frontul din Moldova,capitanul Vrabie a aflat-o mai tarziu.Ca a scris despre plecarea lui de la Alexandria,Vrabie nu a facut altceva decat sa scrie ce a auzit,ce se vorbea printre ofiterii regimentului lui.Ca un comandant de divizie in razboiu sa nu fie cunoscut de ofiterii si soldatii lui,ca acestia sa nu-i cunoasca numele decat din auzite,este un caz rar,si un caz ce nu pledeaza in favoarea respectivului.Ca a plecat dintr'un loc sau altul,aceasta nu este o infirmare a tezei mele,adica,ca generalul Petrescu si-a parasit divizia ce mergea la lupta pentru a pleca la Bucuresti unde in culise i se pregatea scaunul de subsecretar de Stat".

Suntem de acord cu capitanul Vrabie.Totusi, exista o rezolutie care pe noi ne face sa admiram pe autorul ei,si sa ne scoatem palaria. Un act de curaj.Si aici ajungem la aceiasi concluzie:caracterul generalului Petrescu este extrem de sinuos.Am constatat aceasta si la Paris.Pe langa fapte de curaj,ca acela de a se retrage de la Caroman,gasim si fapte intunecoase,care nu-i fac cinste.Astfel,el declara ca este cel mai vechiu general la Paris,deci este comandantul ofiterilor romani ce se gasesc in Franta.Dar comanda implica si datorii ,nu numai drepturi.Un general trebuieste sa se intereseze de soarta celor de sub comanda,nu numai sa le dea ordine.Stie generalul Petrescu cati ofiteri sunt bolnavi? Stie ca sublocotenentul de aviatie Dumitriu se gaseste in spital de mai bine de un an? L-a vizitat vreodata? I-a dus vreo portocala? A intervenit la cineva pentru el?Si daca nu a facut nimic pentru un ofiter,mai este cazul sa ne intrebam ce a facut pentru soldati?

Am dori ca generalul Petrescu sa faca numai acte de curaj si atunci ii vom acorda respectul cuvenit.

* Am vorbit de cateva ori de cantina de la biserica. Si am spus ca gestul e laudabil, dar ca facem rezerve asupra stichetelor politice ce se pun acestei cantine. Si ca in special ne ridicam contra prezentei arh. Ivanov.

In seara de 24 nov. a avut loc la biserica o furtunoasa sedinta a consiliului parohial, consiliu care, precum se stie, n'a fost ales de nimeni. Si preotul Ivanov a spus: "Ce fel de ortodoxi sunteti dvs? Nu ati reusit inca sa deschideti biserica. De ce nu luati poporul asa mergeti in corpore la minister? In sat la mine asa facea poporul (Ivanov nu spune ca in satele noastre, poporul mai facea si alte lucruri. De exemplu radea barba preotului nevrednic). Nu ati fost in stare sa scoateti o publicatie bisericeasca, sa faceti un cor. Dau mancare la 50 de nebuni. Haimanalele astea umbla numai dupa bonuri de mancare. Nu numai ca nu fac cor, dar nici nu vin la biserica. Duminica trecuta, biserica era goala!

Inainte de a fi fost "malmene", Ivanov, laudand actiunile de asistenta, a spus in plina biserica: "Un colonel (e vorba de juratorul de profesie, Neferu), sta toata ziua in praf ca sa imparta haine nenorocitilor de refugiati. In plus, Ivanov este si boxeur. In ziua de 10 nov. a lovit in figura un biet roman ce serveste la cantina bisericii.

Cu ocazia aceasta, facem cunoscut Romanilor ca biserica romana ortodoxa din Paris este juridiceste inchisa. Democratii nostri evita alegerile. Totusi, in fiecare Duminica se fac slujbe si slujeste Ivanov. Pentru a induce lumea in eroare, se recurge la un procedeu balcanic. Pentru fiecare Duminica se aranjeaza un parastas si se cere administratorului judecatoresc, aprobarea.

Dar cum a recunoscut-o insusi Ivanov, biserica e goala; Romanii refuza sa participe la slujba oficiata de arhimandritul rosu.

* In Era Noua, Visan anunta pentru numarul viitor-numar care va apare la Pati, un articol in ... va ataca camarila din jurul fostului rege ... Lucrul acesta il facem si noi, dar desigur ... e motive decat acelea ale Visanului.

... si, Visan, in Era lui noua, l-a numit odata ... eful camarilei armasarului, "Excelenta". ... Urdareanu, toata suflarea romaneasca ii ... Murdareanu.

Cine lauda camarila ceaprazarului, nu are dreptul sa se ridice contra altei camarile.

*In urma celor intamplate la Washington, national taranistii sunt in panica. Barca impostorii incepe sa ia apa. Deaceea incearca sa faca ceva. Paduchele armenesc a anuntat comitetul Asociatiei Studentilor ca au venit banii pentru burse, dupa cum anunta de luni intregi infiintarea Fundatiilor Regale. Foarte bine, aplaudam. Dar de ce nu s'au facut aceste lucruri mai de mult, atunci cand in fruntea comitetului national se gasea generalul Radescu? Voiesc sa atraga meritele legate de asemenea infaptuiri numai asupra partidului national-taranesc? Dar pentru Dumnezeu, banii sunt ai tarii si nu ai partidului national taranesc.

* In ultimul numar al Erei Noi, Visan ne ataca. Nu i-am mai trimis Chemarea, si de aceia ne mumeste publicatia ... confidentiala. "E greu de gasit" spune Visanul. Raspundem ca noi trimitem Chemarea cu mare grija, pentru a nu cadea in mainile comunistilor. Noi desvaluim emigratiei putreziciunea politicianismului romanes, dar nu dorim sa provocam prin aceasta satisfactia fostilor patroni ai dlui Visan. Trimitem deci Chemarea numai acelor Romani care trec in ochii tuturor drept anticomunisti, care activeaza in vreo grupare politica anticomunista. Daca printre ei se gaseste un agent de-al Anei Pauker, vina nu este a noastra ci a organizatiilor politice care in goana dupa partizani, nu cerceteaza situatia noilor adepti.

Si nu-i trimitem Chemarea dlui Visan deoarece nu ne convine. Era noua apare de trei ori pe an in doua pagini (format redus): total 6 pagini. Ori noi nu putem trimite dlui Visan pentru 6 pagini cele 1000 de pagini cat contine anual Chemarea noastra. Daca-l interesează ce scrim noi, Visanul sa-si trimită contributia baneasca la cheltuielile Chemarii si va fi satisfacut.

Administrative

* Toate contributiile banesti, precum si scrisorile recomandate vor fi trimise pe adresa C. Arsenie sau Chemarea, 74, rue de la Glaciere, Paris 13

*Corespondentul nostru pentru Germania este dl V. Talmatzchi, Beichstrasse, 8; Munchen 23

*Corespondentul nostru pentru Canada este dl Constantin Munteanu 57, Murray street W. Hamilton-Ontario

*Corespondentul nostru pentru Brazilia este dl Neonil Arsenie 594, rua dos Patriotas, Sao-Paolo

*Corespondentul nostru pentru Argentina este dl Juan Constantinescu, Calle Tucuman 558, Jesus Maria, Provicia de Cordoba

Toate contributiile banesti in tari ... avem stabiliti corespondenti, vor fi ... direct la adresele aratate mai sus.

****

C H E M A R E A
Depot Legal 11537/49
Imprimeur: L. Denis 63, rue de Provence
Paris 9
Gerant responsabil: Al. Cristescu, 6, rue Laborde, Paris 8

****

PARIS-10e
10 H 45
8 -12
1950
R. DE LA GLACIÈRE